

VAJDASÁGI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET
ZAVOD ZA KULTURU VOJVODANSKIH MAĐARA
INSTITUTE FOR HUNGARIAN CULTURE IN VOJVODINA

Poštanska 18, 24400 Senta, Srbija
Telefon: +381 (24) 816 790
Fax: +381 (24) 816 390
Mobil: +381 63 563 115
E-mail: info@vmmi.org
www.vmmi.org

Képes Ifjúság

KMV

**LXXV. évf. 2934 - 2935 .
szám**

2019. 06. 19.

1 - 25. old.

Képes Ifjúság

75. évfolyam 2934–2935 sz.
2019. június 19.

www.kepesifi.com

ELBOCSÁTÓ SZÉP

Ahogy azt már megszokhattátok, a tanév utolsó Képes Ifjében a Középiskolások Művészeti Vetélkedője díjazott alkotásaival találkozhattok. Így van ez az idén is: az elkövetkező oldalakon az idei KMMV legjobb verseit, novelláit, publicisztikai írásait, értekező prózáit, illetve humoreszkjeit olvashatjátok, és eldönthetitek, hogy a zsűrinek vajon igaza volt-e vagy sem – tudjátok, ízlések és pofonok...

A lapszámot Gutási Lukácsnak a KMMV őbecsei döntőjén készített fotóival illusztráltuk. Jó olvasást és lapozgatást!
És ne feledjétek: *Like us on Facebook!*

KÖZÉPISKOLÁSOK
MŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE 2019.
VERS, 1. HELY

SZABÓ RÉKA DOROTTYA

Magyar kopogós

Szárma

ülünk az asztalnál, apa eszik
közben figyelem a rendetlen udvart
valaha itt minden zöld volt, régen
azóta kiszárította a perfekcionizmus
ma szárma az ebéd, szeretem
de nem tudom lenyelni
apa mindig azt mondja, keményfejű vagyok
ez az alma messze gurult a fájától
arra a füstre gondolok, amit belépés előtt kifújtam
az igazi énemmel együtt szállt el
anya megütne, ha meghálnék
a húgom születése óta nincs idő a kertészkedésre
rozsdá ült a gereblyére
ahogy a közös vacsorákra is
olyan az udvarunk, mint aki
lassan, de biztosan hervadozik

cipőm talpa kopog a vajdasági utcákon
kikopogok az időből, kézenfogva a nélkülözéssel
elsietünk a remény mellett, és
elfordítjuk fejünk, ha szembejön a támasz
életünk reggelén vacogunk, igaz,
alaposan betakaróztunk a magánnyal
menekülnénk az emlékeink elől, de képtelenek vagyunk lépni
mi is a beton része vagyunk
mások árnyékukat látják bennünk
kopogok, és jön utánam a szegénység
kopogok, csatlakozik a némaság és a kétségbeesés
kopogunk, és felnövünk a kilátástalanságig
elhalmoznak szavakkal, hogy szabad vagy
de mi csak kerülgetjük az utunkba kerülő kátyúkat
megyünk, és nem nézünk hátra, amikor a képmutatás szólít
törölgetjük magunkról a köpetet, amit az egyenlőség jegyében kaptunk
félünk és kopogunk
kopogunk az időtlenségig

PLETIKOSZITY DÁVID

Kóbor kutya a téli esőben

Nedves már a lelkem,
az esernyőm a zsebembe tettem,
mert már megszoktam a magányt.
Különben is túl nagy az az esernyő egymagamra.
Akkor hurcoltam ezt magammal,
mikor egymást átkarolva vittük ketten,
hóban, télen,
a nagy szélben, ami ki akarta csavarni kezünkéből,
de úgy szorítottuk, mintha az életünk függne ettől.
A szerelmünkről beszéltek, ugye, tudod?
Persze, hogy tisztában vagy vele,
hiszen még akkor is csak erről beszéltem,
csak mondtam, patakzott a lelkem,
te pedig szelíden hallgattad, mit sem mondva.
Már akkor tudtam, hogy hiába jártatom a szám,

hogyan neked ez sok, hogy nem tudsz rám
úgy nézni, mint ahogyan én néztem a napnyugtát.
Verset írtam rólad,
elolvastad, s azt mondtad: ezt nem érdemled meg.
Aztán a versembe gyűrted csontos testem,
s a szemetesbe kerültem a cigisdobozaid közé.
Igen, oda, amit anyád elől rejtegetsz.
Igaz, mindig érzi rajtad a cigiszagot,
de te lerendezed annyival, hogy velem voltál,
s te sem bírod elviselni ezt a bűzt.
Pedig minden este egymás ajkáról
ittuk az oldott nikotint, a vaníliás füstben
fürödtünk, s azt hittük, ez örökké tart.
Vagyis én.
És nézd, megint verset írok rólad,
vagyis azóta folyamatosan,
amire még az elején megkértél,
hogy ne csináljam,
de makacsul folytatom.
Legalábbis ameddig itt a zsebemben az esernyő,
hisz ki tudja, mikor lesz rá újra szükségünk.

KÖZÉPISKOLÁSOK
MŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE 2019.
VERS, 3. HELY

TÖRTELI RÉKA

Nélküle nincs

„Egyikük menekül, pihenni menekül
Másik pihen a menekülésben.”

Samuel Beckett

ha ledugták az ujjukat a torkodon ráharaptál
ha nyelni kellett köptél
ha menni maradtál
öregyád már nem érdekelte a forradalom
a kommunizmus körbeölelte mint egy lágy hullám
mindenki gyári munkát akart két gyereket
egységet erőt pofont az asszonynak ha megégett az ebéd
pofont a gyerekeknek tanuljon
szigorú szeretetet
azóta több sebből vérzik minden
a pofon égésnyomát felváltotta pár szem nyugtató
szembefordulva a háztartási gépekkel
a mintafeleség nem olyan mint a feleség
aki elfelejti hogy benne ősi erő van
és nem kell harcolnia a háztartási gépekkel
elfelejti hogy nem oldalborda
hanem egy egész csontozat
elfelejti hogy a szépség melyik töről fakad
pedig nélküle nem zöldell ki semmi
nélküle nincs hang és hangzavar
ha ő nincs igazából nincs semmi

Alulról ibolya

hajlongó öregasszonyderék
kapa a kézben
(az ásó és a nagyharang a feje fölött)
ibolyaillatú a reggel
papírvékony bőr a fekete földben
egyre mélyebb gödröt ás

ásunk önmagunkban
egyre lejjebb keressük a fényt
nehezen hajlanak a csigolyák
recseg ropog benne a múlt
minden mozdulattal nehezebb
elhagyni a rügyező felszínt

a fény kimúlásában
születik újra a megvilágosodás

Nulla

Avagy Anna családja a színpalak mögött

– Hullát vagy nullát mondott?

A válasz persze az utóbbi volt.

Benjamin Nagy halkán sóhajtott, majd köszönés nélkül lerakta a telefont. Ha mondott is volna valamit, az legfeljebb pár jelentéktelen szó lett volna, mint az egyik már megszokott válasza szinte bármire: *hát persze*. Az első e-t mindig elnyújtotta. Benjamin agykezei jobban sűrűgtek, mint valami elavult gőzmozdonyé. *Nulla*. Olyan boldog volt. Mértéktelenül boldog. A szeme felcsillant, kék ingének anyaga kényelmetlenül súrlódott a szék támlájának, amíg lenyúlt a legelső fiókhoz. Összesen hat apró fiók volt egymáson az alacsony íróasztal gyomrában.

Már nyitotta volna a fiókot, amikor az aprócska itthoni iroda ajtaja hirtelen kivágódott. Mint aki transzból ébredt, Benjamin tekintete kitisztult. A kislányra bámult, aki az utolsó hónapját járta az óvodában. Benjaminban csak ekkor tudatosult, hogy már nem kisbaba a lánya.

– Apa! Nézd mit rajzoltam az oviban! – lelkesen hadonászott a kezében lévő papírral, míg az apja mellé futott. A tekintete azt kérdezte, miközben a rajzot fogta, hogy *szeretnéd látni a rajzom, apa?* Persze, ez felesleges lett volna, az apja úgyis azt felelte volna: *hát persze*, miközben kedves mosolyt festett volna az arcára.

Fél perccel később a kislány az apja ölében ült, míg az a lánya rajzát tanulmányozta. Keze láthatatlanul remegett, olyan módon, hogy még a legnagyobb pletykaterjesztőknek sem tűnt volna fel. Pedig azoknak igazán feltűnt minden, ahogy Benjamin már megtapasztalta a saját bőrén.

A rajz egyszerű volt: kerek napszerűség a rajzlap jobb felső hegyében, két vonal valahol a lap közepén, amik utat akarnak jelölni, a lap többi részén alaktalan fák vagy inkább felhők. Ha jobban megnézte a lánya rajzát, rájött, hogy bizonyára fák voltak, de nem azért, mert zöld krétával rajzolták őket, hanem, mert az egyikről vidáman lógott le egy pálcikaemberke. A

lány egyedül a pálcikaemberkét rajzolta jól láthatóan szabályosra.

Benjamin fejében azonnal felvilant egy rég elfeledett emlék, amint dicsérni készült a lánya rajzát, de aztán inkább csendben maradt. Szerette, ha egy régi emlék felszínre került, főként, ha az említett emlék még önmagában szép is volt.

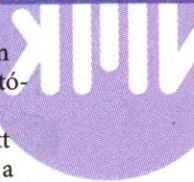
– D-de én nem tudom lerajzolni, pedig már Matyinak is megy... – hüppögte a tejfölszőke kislány Benjamin emlékeiben – sőt, ő már állatokat

is tud rajzolni... M-mindenki...tud már a csoportból állatokat rajzolni...

Az apja a fejét rázta, nem volt könnyű egy gyerekkel dűlőre jutni. Azaz nehéznek tűnt, viszont Benjamin csak azt mondta, mutat a lányának valamit, amit a csoportársai még biztosan nem tudnak. A lánya hüppögve figyelte, ahogy a hozzá hasonlóan balkezes apja közelebb ül mellette a padon, és az összefirkált lapon szabad helyet keres. Arra már nem emlékezett, hogy megfordította a lapot, vagy talált egy szabad sarkot rajta. Egy kört rajzolt, a körből egy vonal húzódott a lap alja felé, a vonal elején és végén két másik vonal kapcsolódott, egy-egy jobbra, egy-egy balra.

Persze valójában már mindenki tudott pálcikaembert rajzolni a fiú csoportjából. A kislány pálcikaemberkéi egy milliméterrel sem tértek el a többiekétől – nem voltak csúnyábbak, nem is voltak szebbek, csak olyan átla-

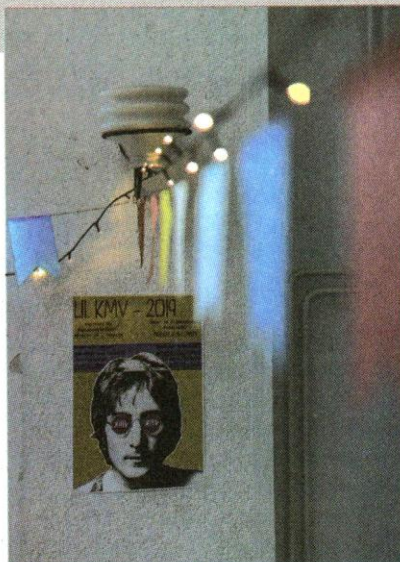
gosak. Csakhogy pár hónappal később valami megváltozott bennük, valami megváltoztatta a pálcikaemberek kinézetét. Hosszú vonalak cikáztak összevissza a kör körül – hajat ábrázoltak –, de nem csak ez volt az egyetlen változás. Persze, nem csak emiatt szóltak aznap a kislány nevelőanyjának, hogy vigye haza a lányát.

– Miért nem mondasz semmit, apa? Hiszen ez itt anyu – a kislány halálkomolyan véve a dolgot, mutatott a rajzra. Mosolya halványodott, mint akiből elszállna az élet, ha az apjának nem tetszene a rajza. Aztán *saját* mentségére hozzátette:

– Azt hittem, örülni fogsz neki.

– Hát persze, hogy örülnök neki, prücsök – felelte gépiesen, arcára fagyott mosolyával, míg összeborzolta a lánya haját.

Hát persze, hogy örült neki. Ki ne örült volna, hogyha a lánya lerajzolja az anyját, az ő feleségét? Méghozzá ilyen szépen, ügyelve a részletekre – hogy a sötét haja pont hátközépig érjen, hogy még a rajzon is kecsesnek tűnjön, és persze, hogy tökéletesen legyen megkötve a kötél, amiről leógott a kertjükben lévő fáról. Benjamin akarata ellenére gondolt a kert végére. A kerítésen még mindig látszott, hogy kicsit elmozdították, hogy könnyebben ki lehessen vágni a terebélyes fát. A fű még mindig nem nőtte be teljesen a földkupacot, még mindig úgy nézett ki, mint ahogy a temetőben szokás egyes síroknak, az amolyan „nem érdemelte meg a sírkövet, ástunk egy gödröt, belevágtuk, aztán egy fél miatyánk, és el is felejtettük”. Ez is pont így festett egy laikus számára.

Mire Benjamin mondott volna bármi kedveset, vagy egyáltalán eszébe jutott volna a saját neve, egy női alak jelent meg a nyitott ajtóban, még a küszöböt sem érintette a lába, máris beszélt, és ahogy hirtelen megjelenésével felkavarta a levegőt, eljutott a szobáig „kellemes” illata. Búzlótt az alkoholtól.

– Anna! Mit mondtam én neked? Te kis haszontalan semmirekellő! – hangja érdes volt, fenyegető.

Anna persze félt tőle, az apjához akart bújni, de az valahogy megint nem tett semmit, hiába mondott a lány bármit. Hiába mondta, hogy nem veszi ki többet mások cipőfűzőjét és játssza azt, hogy felakasztotta magát, hiába mondta még azt is, hogy ő mennyire szereti a mamát.

Pár perccel később már csak a távolinak tűnő kiabálás hallatszott a másik szobából. Mintha összetört volna valami. Mintha az a valami vala-

kin tört volna össze. Benjamin nem törődött vele. A nyitott ablakon betódult a friss levegő, és lágyan hallatszott a madarak távoli éneke, holott egyetlen sem merete megközelíteni a házat. Ha nem fókuszált egy percig a sikításra – amiben már volt gyakorlata –, még megnyugtatónak is találta a félcsendet.

Aztán mély levegőt vett, és ismét a legelső fiókhöz nyúlt. De meggondolta magát. A lánya rajza ott volt az asztalon. Ott hevert, mint amit szándékosan hagytak ott, csak hogy dühítsék az embert. Bosszantotta is. Megfogta a rajzot, felvette, majd az ablakhoz ment, és kidobta. A lapot lassan lengette a szél, majd leért volna a kissé túlnőtt füre, de útjába került egy kés, egy doboz idegcsillapító, injekcióstűk, véres zsebkezdők, egy szakadozott rongy és egy tucat ugyanolyan rajz.

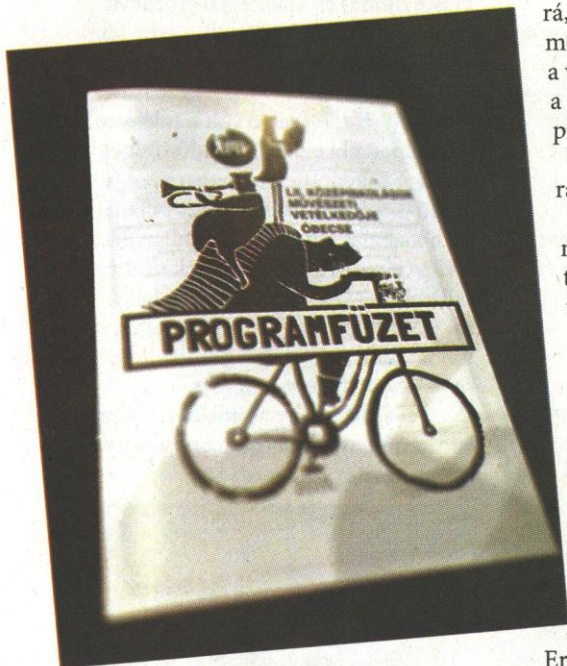
Benjamin visszaült egykori irodájának székébe. Unatkozott, majd harmadszorra is a fiók felé nyúlt. Ezúttal ki is nyitotta, és kivette a benne lévő egyetlen tárgyat. Kicsi volt, kézbe fekvő, és már egy jó ideje ki volt biztosítva. Kopasz fejéhez emelte, keze ismét remegett. *Nulla* esélye volt a túlélésre. Másodpercekkel később eldőrdült egy lövés. A madárének abbamaradt egy pillanatra, a sikítás elhalt egy pillanatra, a kiabálás lehalkult egy pillanatra, a világ egy túl mókás helynek tűnt egy pillanatra. Mindez csak egy pillanatra. Hát persze, hogy aztán ugyanúgy folytatódott az élet, hát persze, hogy *semmi* sem történt.

De legalább egy a nullához volt az végeredmény. *Nulla* Benjamin Nagy, és egy halott.

Homokóra

A munka végeztével Halál végigvonszolta nehéz végtagjait a városon. Nagy pusztítás vette körül. Fel sem tudta fogni, még ha szerves részét képezte is a tragédiának. Nem... ő nem tehet semmiről. Ő csak a munkáját végzi – gondolta. Az út a folyópartra hosszú és vontatott volt. Úgy érezte, mintha lába ólomból lenne. Mindegy, milyen régóta végezte már munkáját, mindig nagyon kifáradt tőle. Ám ez a kő legördült lelkéről, amikor meglátta az óriási szalmakalapos sziluettjét. Az alak háttal ült neki. Első ránézésre úgy tűnhetett, hogy észre sem vette a felé közeledő sötét alakot, de Halál tudta,

hogy nem fogja zavarni, ha odamegy hozzá. Minél közelebb került céljához, annál kivehetőbb volt a lárma, a megállás nélküli összevissza ketyegés. Halál mély levegőt vett, és odasétált hozzá.

Idő éppen a folyóparton ült, és a semmibe bámult. Nem gondolt semmire, még csak szomorú sem volt. Űveges szemmel bámult ki a fejből. Néha el kellett szöknie. El a folytonos munkától, a megállás nélküli gondolkodástól. Habár szó szerint a világ összes ideje az övé volt, néha lelkiismeret-furdalás rágta a szívét, mikor

így leült semmit tenni. Kicsit úgy érezte, pazarol. Méghozzá valami olyat, amiből neki természetétől fogva több van, mint másoknak, és amit értékebben is el lehetne tölteni.

Végül a vállára helyezett kéz zökentette ki meredt semmittevéséből. A kéz maga durva volt, érdes, de valahogy mégis óvatos. Amint felnézett, Halál pillantotta meg. Régi barátok voltak már, nem lepte meg a látogató.

– Te meg mit bambulsz? – kérdezte Halál. Nem mert leülni mellé. Ennyi év után sem. Ez valahogy elszomorította Időt.

– Csak nézem a tájat – mosolygott rá, majd hozzátette – Nem fáradt el még a lábad? A világ terhet viszed a válladon. Annyi minden nyomja a lelked... néha neked is kijárna a pihenés.

Erre Halál is halvány mosolyra húzta száraz ajkait:

– Nem akarlak téged is terhelni. Időpocsékolás lenne velem töltened a drága percedet. Csak úgy gondoltam, ideköszönök.

Elég régóta ismerték egymást. Időnek bőven volt alkalma megismerni Halált. Tudta, mi jár a fejében, és azzal is tisztában volt, hogy mikor kell a mondatai mögé nézni, ha a valódi jelentéseket kereste. Nem hiába voltak a kezdetektől barátok.

– A munkáról van szó, igaz? Ennyire megvisel?

Erre Halál sóhajtott egy mélyet, majd fejét ingatva leült mellé.

– Tudod, hogy Születés nem nézi jó szemmel, hogy ennyit vagyunk együtt. Azt hiszi, befolyásollak. Habár mindketten tudjuk, hogy téged igen nehéz...

– Te voltál az, aki idejött. De félre ne érts. Nem bánom. Épp ellenkezőleg – Idő Halál vállára hajtotta a fejét. Legbelül kicsit talán haragos volt. Szerette Születést, ők hárman majdhogynem egy családot alkottak, de a folytonos összeesküvés-elméletek kezdtek a lány idegeire menni. Megszorította a kezében lévő zseb-

órát. Szép óra volt, nem túl díszes, mégis gyönyörű mintával gravírozott. Letisztult darab. Pont olyan, mint eredeti gazdája. Az órát Haláltól kapta. Még a mindenek kezdetén. Az ő kettőjük kezdetén. Amikor a férfit még nem árnyékkolták be munkája következményei.

Halálnak természetesen feltűnt, hogy mit szorongat Idő. Kellemes, meleg érzés járta át a lelkét, és nem tehetett ellene semmit: elmosolyodott.

– Ne szorongasd úgy azt a vackot. A végén még eltöröd. Törékeny a nyavalyása, én már csak tudom – azzal tekintetét ő is a táj felé fordította.

– Kikérem magamnak! Ez nem vacak! Ez a legszebb és legértékesebb óram. Tőled kaptam, már nem emlékszel?

– Hogy ne emlékeznék?! Önszántamból adtam neked, mégis úgy érzem, mintha elloptad volna tőlem.

Ez összezavarta Időt. Halál nem önzőnek ismerte. Makacs fejében mindig úgy élt ez a tárgy, mint a saját tulajdona. Mint valami, ami csak neki készült, de ebben a pillanatban megingott. Talán fontosabb ez az óra, mint hitte.

– Szeretnéd, hogy visszaadjam? Fájna a tudat, hogy miattam hiányzik neked valami... – kérdezte. Gondolatai akaratlanul hagyták el ajkait, nem állt szándékában kimondani őket. Egy pillanatra megijedt, hogy Halál vissza fogja követelni a drága darabot, ami úgy a szívéhez nőtt az örökkévalóságok kezdetén.

Megkönnyebbülésére, Halál csak nevetett:

– Ne aggódj. Ha valakinél, nálad biztos jó kezekben lesz az a ketyere – ezzel Idő ruhájára bökött, ami tele volt aggatva különféle órákkal. Kiseb-bek, nagyobbak, zsebórák, karórák. Mindenféle. Mielőtt viszont Idő válaszolhatott volna, Halál feltápázkodott, és elindult, hátat fordítva barátjának.

– Most mennem kell. Sajnálom. Tudod, milyen sok a dolgom mostanság. Tombolnak a betegségek, az önzés, a gyűlölet... – Idő erre csak bólintott. Csalódott volt, és ezt nem is akarta tagadni. Ennek ellenére tudta, hogy a férfinak igaza van. Nem ő tehet arról, hogy mostanság több a dolga, mint valaha.

Halál elindult, de léptei megtorpantak. Talán csak az időt húzta. Talán még nem volt kész rá, hogy itthagya a nőt, és visszatérjen sötét és monoton munkájához. Mindenesetre szóra nyitotta száját, és még egy utolsó kérdést intézett barátjához.

– Te... Nem gondoltál még arra, hogy beállítsd az óráidat? Összevisz-sza kegyeknek... Komolyan mondom, az én órám rajtad az egyetlen, ami jól jár... – mondta. Régóta gondolkozott ezen, de az neki is rejtély volt, hogy miért most engedett a kényszernek, hogy kibökje.

– Tévedsz – nevetett Idő –, minden óra jó időt mutat, csak te azt még nem tudod. Látod? Tíz perccel előrébb vagyok, mint te!

Idő felállt, és homlokát Halál mellkasának döntötte. A férfi ösztönösen átkarolta az apró teremést. Mindig sokkal nagyobb volt nála. Ez oda vezetett, hogy az ő munkájára többen figyeltek. Abban a pillanatban, hogy ő került sorra, hirtelen mintha mindenki kidobta volna a jó pillanatokat és élményeket, amiket ez a pöttöm tündér tett lehetővé. Halál rosszul érezte magát emiatt. Ha valakiét, Idő munkáját tudta legjobban tisztelni. Néha nehéz volt, néha egyenesen élvezetes, de a nő kitartott, akármilyen jött is az útjába.

Ott álltak, egymást támasztva, és Halál, nagy tűnődésében, már majdnem megfellebbezett saját sürgős munkájáról. Belegondolt, hogy milyen régóta támogatták egymást. Szinte hihetetlen az a sok minden, amin ők együtt keresztülmentek. Évezredek óta harcoltak vállt vállnak vetve az élet ellen, vagy épp mellette. Ez mindig a szemszögtől függött.

– Különben meg... kíváncsi vagyok valamire – suttogta Idő társa mellkasába. – Miért kattog a te órád ilyen furcsán? Eddig akármilyenrel találkoztam, mind kettőnt egyet másodpercenként. De a tiéd nem. Az óra, amit tőled kaptam, különleges. Néha gyorsul, néha lassul... De mindig lüktet.

Erre Halál halványan elmosolyodott. Tudta, hogy eljön majd ez a kérdés is. Sóhajtott, majd tekintetét társa feje fölé emelte, hogy farkasszemet nézhessen a lemenő nappal.

– Biztos csak képzelődsz. Amúgy sincs ki minden fogaskereked... – ezzel elégedetten lehunyta szemét, és magához szorította Időt. A béke, ami előntötte, majdnem altatóan hatott rá. Kizárt mindent. A ronda munkát, ami a vállalai felett lebegett, Születés folytonos pánikolását, de még saját belső hangját is. Minden megszűnt, és egy pillanatra csak Idő és Halál létezett az egész világon. Alig hallotta, ahogy a karjában nyugvó nő elrebegette a következő mondatot:

– Törékeny és kedves. Majdnem mintha a szíved verne a markomban.

TRIBULATION
REPETITOR
PINK TURNS BLUE
AGENT SIDE GRINDER
KATLA.
JO QUAIL
MUERAN HUMANOS
QUAL
ASH CODE
VOLKOVA SISTERS
NADJA
THE ETERNAL
THE DEVIL'S TRADE
PSYCHO MUTANTS

FEKETE
ZAJ

SÁSTÓ
2019.08.16-19.
FEKETEZAJ.HU

A semmi van bennem

Szomorkásan mosolyogtak rá az emberek, halkán és finoman beszéltek vele, közben folyamatosan az arcára néztek. ARRA A HELYRE még véletlenül sem. Megfogták a kezét, részvétet nyilváníttak. Hosszan ecsegtelték, mennyire sajnálják a történeteket. Veronika legszívesebben ordított volna.

Egy hónapja. Egy hónapja, és még mindig a hasát simogatja. Észre sem veszi már, reflexévé vált ez a mozdulat. Pedig nincs mit simogatni. Semmi sincs ott.

Ahogy végigment férjével a folyosón, az emberek mosolyogtak rájuk. Bár Veronikán még nem látszott a terhesség, a váróteremben mindenki tudta: gyermeket várnak. Egyszerűen érződött rajtuk. A férje magabiztosan lépkedett mellette, büszke volt feleségére és a gyerekére, aki még meg sem született.

A doktornő azt mondta, minden rendben. Az első két hónap jól alakult.

Veronika előregörnyedt. Egyik kezével hátrafogta a haját, másikat a hasán tartotta, mintha meg kellene védenie a csöppséget. Teste újra görcsbe rándult, de már nem tudott mit kihányani, csak egy ezüstös nyálcsík ereszkedett a véce felé, akár egy pók.

Napokig hányt, öklendezett, és a véce felett állva már nem fogta a hasát. Ilyenkor nem szeretett anya lenni. Mit csinál vele ez a gyerek, megöli őt.

A várószobában elfordította a fejét, nem viszonzotta a mosolyokat, és nem fogta a férje kezét. Ő próbált megértő lenni, egy maga-

zint lapozgatott zavartan. Ahogy a vizsgálószoba felé sétáltak, csak kullogott a felesége után. A doktornő ismét megnyugtatta őket, hogy minden rendben. Példásan jó terhesség.

A következő éjszakákon Veronika már nem hányt. Eltűnt belőle minden rossz érzés. Beszélt a kisgyerekekhez, aki fejlődött benne, százszor bocsánatot kért tőle minden rossz érzésért. Hogy is haragudhatott rá. Olyan gyenge, olyan kicsike. Veronika nélkül még élni sem tud.

Az ultrahangvizsgálaton hallotta a kislány szívverését. Él, kitartóan kalapál egy nagyon kicsi szív. Várja, hogy megszülessen, hogy egy nap ember váljon belőle.

Csenge lesz a neve. Szép ruhákat fog ráadni, és minden este mesét olvas neki – tervezgette. Ha végigmegegy vele az utcán, mindenki megcsodálja. Kedves és okos gyerek lesz, sok barátal. Az iskolában mindig csak dicsérik. Aztán elkezdi kamaszkodni. Fekete ruhákban jár, kipróbálja a cigarettát, az alkoholt. Sokat veszekednek emiatt, de a lánya egy erős, független személyiség, nem hallgat az anyjára. Látja rajta, mikor először törik össze a szívét. A lánya bezárkózik és sír, majd a barátaival ezerszer is megbeszéli, hogy mekkora rohadék volt a fiú. Ilyenkor csak a barátai tudnak neki segíteni. Később talál egy olyan fiút, aki igazán szereti. Összeköltöznek, a lánya elvégzi az egyetemet – tanár szeretne lenni. És munkába áll, és lesznek gyerekei, egy házuk nagy kert-

tel. A lánya gyakran felhívja vagy meglátogatja az időszülő Veronikát, vigyáz az anyjára – ahogy az anyja vigyázott rá, amikor még nagyon-nagyon kicsi volt.

Veronika elgondolkodva figyelte az ultrahangfelvételeket. Létezhet valami, ami ennyire szép?

Tudta, hogy eljött az idő, a nap. Érezte. Érezte, hogy nem érez semmit. Figyelt minden mozgásra, próbálta kitapogatni a benne élő kislányt. Csak a semmit érezte.

– Menjünk be a kórházba – szólt halkán Veronika. A férje ijedten meredt rá, felugrott, s megindultak a kórház felé. Veronika nem mondta meg a férjének, hogy nem érez mozgást.

A doktornő először mosolygott rájuk, üdvözlésre nyitotta a száját, de szavai elakadtak, amikor Veronika szemébe nézett. Bevitték a vizsgálószobába, az utolsó ultrahangvizsgálatra.

Látta Veronika, látta a férje, látták az orvosok a semmit, ami betöltötte őt, hallották a semmit, az úrt, mert a szív, ami éppen csak elkezdett dobogni, megállt.

A férje szétnyílt ajkakkal figyelte a halott gyerek ultrahangképét.

– Meg kell szülnie a kislányt – mondta a doktornő, kerülve Veronika tekintetét. – Már olyan előrehaladott állapotban van, hogy... muszáj – a szavai elakadtak.

Veronikát a férje nem követte a szülőszobába.

A halált kellett megszülnie, és ő nem ért hozzá, kezeit maga mellé helyezte.

Az orvosok számára Veronika csak egy nagy nyílás volt, amiből valamit ki kell piszkálniuk. Nem beszéltek hozzá.

Amikor kezébe vette a halott gyereket, mintha egy

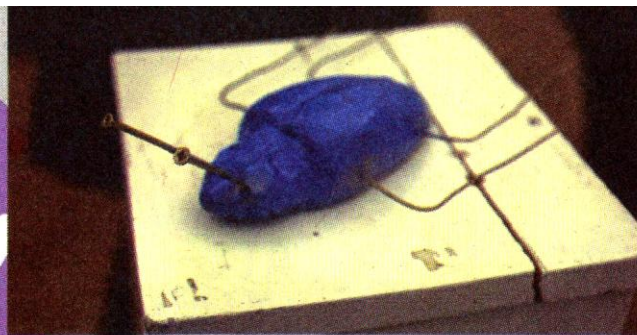
játékbabát tartott volna, mozdulatlan volt és hideg. Veronika a baba fejét simogatta, a finom kis pihéket, próbálta kiegyenesíteni az összeszorított ujjakat.

Kicsi koporsó fog kelleni.

A férje bejött hozzá, leült mellé, és figyelte a kislányt. Majd közelebb jött, letérdelt az ágy mellé, kezét a lánya hátára tette. Olyanok most, mint egy család. De az egyik szív nem dobog.

Mennyi minden lehetett volna. Mennyi minden nem lesz már. Veronika letette a babát.

Egyszer majd teherbe esik megint, és akkor már nem hal meg a baba. Csodálatos kisfiú lesz, nagy, csillogó szemekkel. Sok játékot kap, de mindet tönkreteszi. Szeret rajzolni, az óvó néni is azt mondja, hogy amilyen csintalan, tiszteletlen gyerek, olyan tehetséges. Veronikának ég az arca, de büszke a fiára. Az iskolában a legrosszabb tanulók közé tartozik, egyszerűen nem érdekli a tanulás, inkább rajzolgat. Ahogy kamaszodik, elkezd érdekelní a lányok, minden héten valaki mással állít haza. Középiszkola után nem megy egyetemre, boltban dolgozik, majd külföldre utazik. Évekig él ott, de hazajön, nem szeret ott lenni. Fogalma sincs, itthon mihez kezdjen, ám akkor megismer egy lányt. Az élete egyenesbe jön, talál munkát, megszületik az első gyerekük. Két év után a következő. A lánnyal közben megromlik a kapcsolata, elválnak, és ritkán láthatja a gyerekeit. Közben Veronika megöregszik, legyengül. A fia gyakran felhívja vagy meglátogatja, vigyáz az anyjára – ahogy az anyja vigyázott rá, amikor még nagyon-nagyon kicsi volt.

A bennünk élő mesehősök

Kislánykoromban minden este meghallgattam egy mesét. Ugyanazt a mesét, a külön Málé Jankó történetét. Akkor nem értettem, miért, csak azt éreztem, hogy erőt ad. A minap kezem ügyébe került az a régi meséskönyv, és elgondolkodtam, vajon miért jelentett nekem olyan sokat akkor. Mit adott nekem az a mese, vajon másnak is ugyanezt tartogatja? Miért nem olyan rövid életűek a mesék, mint minden más, ami az ember szórakoztatását szolgálja?

A mese ősidőktől fogva létező, aktívan változó, kollektív, egész társadalmat érintő műfaj. Eredetileg nem kizárólag gyermekeknek, hanem velük együtt a felnőtteknek is mesélt a mesemondó, aki a közösség megbecsült tagja volt. A mesékben megjelennek az emberi élet minden korszakában jelentkező problémák, mindenki számára befogadható szimbólumok formájában. A mesék mindig is segítettek a jelen gondjainak megoldásában, a felnőtté válásban, a múlt történeteinek, tapasztalatainak keresztül. Ezért fontos ennyire, hogy mit és hogyan mesélünk gyermekeinknek.

A mesékben ugyanazok a szélsőségek uralkodnak, mint a gyermeki gondolkodásban: valaki vagy jó, vagy rossz, vagy csúnya, vagy szép. Emellett segít megérteni és kezelni a gyerek érzelmeit, hiszen ő nem képes racionalizálni tudattalanját, mert nincs

hozzá tapasztalata. Egyetlen módja az érzelmei feldolgozásának azok „externalizálása” (Bettelheim, 2005, 57). Úgy szemléli, mintha mindez rajta kívül lenne, tőle függetlenül történne, mert érzelmeit csakis így tarthatja kordában. Képzeljük úgy el, mintha tudatának közvetlen érintkezése a problémákkal gyengítené énjét, ezért ezeket a problémákat gondosan egy hős jelmezébe csomagolja, így kezeli. A mesék így válnak a gyerekek egészséges érzelmi fejlődésének alappilléreivé. Ezért minden gyereknek szüksége van egy hősrre, akivel azonosulni tud.

A múlt történeteiből viszont gyakran hiányoznak a női írások, a női hősök, a női szemszög. A nők véleménye az évszázadok során kimondatlan, elnyomott maradt. A női jellem részévé vált a csend. Ez a csend hozzájárult a nők alávett helyzetéhez, ez a csend akarja megtörni a posztmodern feminizmus: felforgatni a megszokott gondolkodásmintát. Fontos, hogy szülessenek művek női hőssel, és átgondoljuk a múlt műveit ezen az új lencsén keresztül.

A feministák szerint a klasszikus Grimm-meséket feldolgozó Disney-rajzfilmek legfőbb hibája, hogy elavult nemi sztereotípiákat éltetnek tovább a kollektív tudatalattiban. Sérélmézik, hogy mindig a királyfi menti meg a királylányt. Szerintük fontosabb lenne, hogy a kislányok a mesékből inkább

önálló és erős nőkről olvassanak, akiknek nincs szükségük a férfiakra a boldoguláshoz, önmegvalósításhoz.

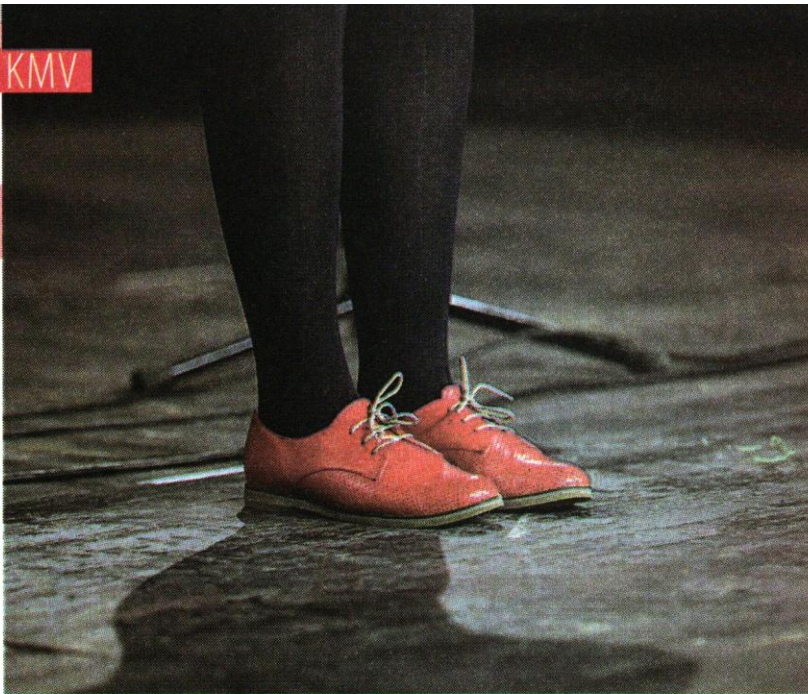
Elemezzünk egy-két mesét! Mit állítanak róla a feministák? Hogyan fogadja be egy kislány?

Hófehérke meséje egy korokon átívelő női konfliktust ábrázol, ami sosem lesz elavult: a gyermek üldöztesét a narcisztikus anyától. Az eredeti történetben Hófehérkét a vér szerinti édesanyja neveli, aki később változott gonosz mostohává, a történet újrameglésésekor. Hófehérkére nem gondolhatunk úgy mint egy gyáva, menekülő lányra, akit megment a hercege. Ő sokkal inkább egy erős akarattal rendelkező nő, aki képes kilépni egy bántalmazó kapcsolatból, majd ezek után újra felépíteni egészséges önbecsülését. Ma ez a probléma sokkal aktuálisabb, mint hinnénk, a nők jelentős része megtapasztalja a családon belüli erőszak súlyosabb formáit.

Hófehérke nem aktívan harcol, kardot rántva és élőlényeket kaszabolva. Nem, ő egy sokkal mélyebb küzdelmet vív, harcol önmagával, belső démonaival, és egy kicsit a világgal is. Az erdőben való tévelygés motívumánál jobban le sem tudnánk írni az eltaszított gyermek érzelmvilágát: egyedül van, fél, menekülni akar, de nem tudja, merre. Ez a motívum teszi lehetővé, hogy a gyerek is át tudja élni a hősök érzelmeit. Megtanítja nekik, hogy van, ami nehezebb és nemesebb a fizikai harcnál, még ha láthatatlan is, és hogy van, ami a fizikai fájdalomnál mélyebbre hatol.

Hamupipőke meséjének fő konfliktusa nem abban rejlik, hogy a mostoha családja rútol bántja vele, hanem hogy sokáig nem mer élni a lehetőségeivel, de a bál napján eljut oda, hogy nem menekül tovább, hanem meg meri mutatni magát a világnak. Nem a herceg volt a hős a mesében, hanem Hamupipőke, aki felhagyott a meneküléssel, és bele mert lépni a cipőjébe, fel merte vállalni saját sorsát, életét. Miután elfogadta önmagát, akkor tudott csak beteljesedni szerelme a herceggel, felülkerekedni bántalmazó családján.

Folytatás a 11. oldalról

Nekem jutott a kellemetlen tisztesség, hogy tudassam, nem a Grimm testvérek találták fel a spanyolviaszt. Nem eredeztethetjük innen a családon belüli irigység köré szőtt történeteket, ez az emberiséggel együtt született: Káin megölte testvérét, Ábelt, az ókori görögöknél Uranosz bezárta gyermekeit a föld mélyébe, nehogy elvegyék tőle a trónt, de ez a történet is a legkisebb győzelmével végződik – akár csak a tündérmeséinkben. Innen is láthatjuk, hogy miért lesz Hófehérke és Hamupipóke története mindig is releváns.

Létrehozhatunk olyan női hősokeket, akikre erőszakkal a férfi jellemvonásokat aggatjuk rá, de ezzel nem segítünk a jövő kislányainak egészségesebb világgépük kialakításában. A Grimm-mesék hercegnőiről olvasni fogok az unokáimnak is, azt viszont elképzelhetetlennek tartom, hogy a posztmodern Eliza hercegnő addigra feledésbe merül.

Sokak kedvence Mulan, akiben még a feministák is nehezen találnak hibát. Azoknak, akik netalán nem ismernék a történetet, elmondom: egy Kínában játszódó Disney-rajzfilmről van szó, amelyben a császár minden családból behív egy férfit az ország megmentésére. Mulan aggódik édesapja rossz egészségi állapota miatt, ezért elmegy helyette szolgálni a hadseregbe. Erős, saját akarattal rendelkező nő. Férfinak tette magát, velük harcol, és egyenértékű féllé küzdi fel magát a ranglétrán. Mit üzen ez a lányoknak? Valóban azt kellene tanítani nekik, hogy ez az egyetlen érvényesülési mód a számukra? Bújjanak férfibőrbe? Nem hiszem, hogy ez lenne a megoldás.

A nemi szerepekre nem gondolhatunk eredendő rosszként. Meglétük

nem kártékony, csak ha korlátozóak vagy helytelenek. „A feminin szöveg – írja Helen Cixous – nem lehet kevesebb mint felforgatás. Vulkanikus: megírása feltépi a férfibefektetéseket védő, régről felhalmozott tulajdont; nincs más út. Ha a nő valódi nő, ez azért van, hogy mindent szétzúzzon, (...) s hogy megtörje az 'igazságot'

nevetéssel.” (Idézi Bozóki – Sükösd, 1991) Feladatunk, hogy felforgassuk a régi rendszert, a régi meséket a megszokott nemi szerepekkel együtt, de eközben nagyon kell vigyáznunk, hogy a múlt értékei károsodást ne szenvedjenek, tovább éljenek.

Minden mese véget ér egyszer, és amikor ez megtörténik, a mesemondó ügyel arra, hogy a megfelelő módon zárja le mindazt, amit elmondott, hogy Málé Jankó története segíthessen nekünk elfogadni saját különbségünket.

Felhasznált irodalom:

Bruno Bettelheim (2005): A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Budapest: Corvina Kiadó Kft.

Boldizsár Ildikó (2018): Hamupipóke Facebook-profilja. Meseterápiás esetek. Budapest: Jelenkor

Bozóki András – Sükösd Miklós (1991): A „nőiség” mint felforgatás: a feminizmus és az anarchista szellemiség. In Anarchizmus (Modern ideológiák), Budapest: Századvég Kiadó. <http://mek.oszk.hu/02000/02003/html/> (2019. 1. 16)

TOLDI ÁDÁM

KÖZÉPISKOLÁSOK MŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE 2019.
ÉRTEKEZŐ PRÓZA, 2. HELY

Gondolatok a propagandáról, annak evolúciójáról és az életünkre való hatásáról

Sokan még a propaganda jelentésével sem vagyunk tisztában, esetleg csak homályos elképzelésekkel rendelkezünk róla.

I.

Maga a kifejezés a latin propagare szóból ered, ami magyarul a „terjeszteni” szónak felel meg. Ebből már bőven meg lehet ragadni a lényegét, hogy a propaganda célja egy bizonyos dolog terjesztése, valamint a tömeg véleményének befolyásolása, a tömeg meggyőzése. A propaganda leggyakrabban politikai célokat szolgál, de használják cégek is termékeik népszerűsítésére, reklámozására.

II.

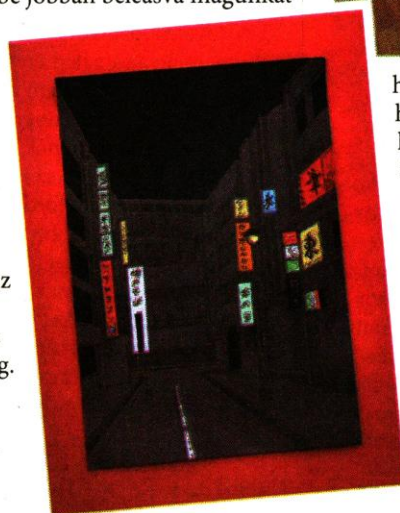
Gyakran hallani, hogy az ókori Görögország volt a nyugati civilizáció bölcsője, és hogy ott fektették le, többek között, a demokrácia alapjait is. Elég megemlítenem Kleisztenész vagy Periklész nevét, kettejük közül az előbbi, függetlenül attól, hogy arisztokrata családban nőtt fel, rájött, hogy a nép miatt, és mitől zúgolódik. Majd levonva a következtetéseket, megalapozta a demokráciát, vagyis a népuralmat. Meggyőződésem szerint az ókori görögök találmánya nemcsak a demokrácia, hanem a propaganda is.

III.

Elég, ha megemlítjük Homérosz két nagy eposzát, az Iliászt és az Odüsszeiát, de ebben az esetben a kettő közül most az Iliászt.

Az Iliász a trójai mondakörre épül, tehát a trójai háborút, vagyis annak egy részét verseli meg.

És most nézzük, mégis mi köze van egy ókori eposznak a propagandához. A történetbe jobban beleásva magunkat megismerhetjük a mű egyik szereplőjét, Akhilleuszt. Az ő személye azért is jelentős ebben az esetben, mert annak ellenére, hogy legyőzhetetlen volt, mégis a hősi halált választotta azért, hogy a neve mindörökké megmaradjon az utókor tudatában. Pontosan itt rejlik a válasz. Az eposz keletkezésének idejében háborúk dúltak, ezekhez pedig hadsereg volt szükség. Itt jönnek képbe az eposzok, vagyis a hősköltevények. A harcokban aratott győzelem-

hez, a hódításokhoz emberek kellettek, akiket valahogy, valamilyen úton-módon motiválni, lelkesíteni kellett. Mivel akkoriban nem létezett televízió, sem internet, így ezekre a költeményekre kellett támaszkodni. Az Iliász embereszménye a hősiesség, a rövid élet, a dicső, hősi halál. Tulajdonképpen ez szolgálhatott példaképként a férfiak számára, és ez volt képes azokban az időkben harcra tüzelni az embereket. Igen fontosnak bizonyultak az ilyen és ehhez hasonló alkotások, hiszen ezek utat mutathattak az embereknek, és lényegében egy harcos ideált állítottak fel. Biztosra veszem, hogy a csatákban elért sikerek egy részét ezeknek az eposzoknak köszönhetik a hellének.

Folytatása a 14. oldalon

IV.

Ugorva egyet a történelemben, magát a propaganda kifejezést először, bármennyire meglepő is, a katolikus egyház alkalmazta, amikor egy adminisztratív szervet hoztak létre, melynek célja a hittérítés volt a nem katolikus országokban. Ekkor még a propaganda szó jelentése nem volt negatív előjelű.

V.

Negatív értelmet a 19–20. század fordulóján nyert, amikor a politikai szférában, politikai célokra kezdték el használni.

Ilyen célú használata a II. világháború folyamán kulminálódott, amikor a hatalmak különféle módon próbálták meg befolyásolni, mozgósítani vagy éppen megnyugtatni a tömeget. Ezzel kapcsolatban a német származású Joseph Goebbels nevét kell megemlíteni, aki nemzeti propagandaügyi miniszter volt, a nemzetiszocialista párt vezérégyénisége, máskor csak a propaganda nagymestereként emlegetik.

Nem véletlenül ragadt rá ez az elnevezés, hiszen mesterialien értett a náci ideológia terjesztéséhez.

Ennek céljából propagandafilmeik készültek, és ezek a felvételek nagy hatással voltak az emberekre. Amikor például a háború végkimenetele már kezdett egyértelművé válni, és a németek az utolsó küzdelemre készültek, akkor is nagy erőbedobással vetítették ezeket a propagandafilmeiket, hogy az emberek segítsenek például Berlin elbarikádolásában. A város elbarikádolását megörökítő korabeli felvételeken félelmetes és egyben érdekes is látni, hogy az emberek mosolyognak, a félelem legkisebb jele nélkül, úgy viselkednek, mintha minden a legnagyobb rendben lenne, mintha az lenne a meggyőződésük, hogy a videó után hazamennek, és országukat nem fogják ellepni a szovjetek.

Goebbels rendkívül furfangos és a szakmájához értő ember volt, ezért is tartottam fontosnak említést tenni róla. Ijesztő belegondolni abba, hogy valaki, aki ennyire jól ért a propagandához, ezt a szakértelmét ennyire negatív célokra használja fel, meg egyáltalán, hogy ennyire befolyásolni tudja az emberek gondolkodását. Személyét és életét mindenképpen érdemes görcső alá venni. Ajánlani tudom Goebbels naplóját, amelyből számos dolgot megtudhatunk életéről, háttorzongató elképzeléseiről.

[...]

VII.

Ezek hallatán az átlagember azt mondhatná, hogy ez az időszak mondható a propaganda fénykorának, és van is benne némi igazság, ha nem vesszük figyelembe jelen korunk történéseit.

Ma már minden rendes politikai pártnak van televíziós csatornája.

Mi más lenne a céljuk, mint hatni ránk, szavazókra, befolyásolni minket, meggyőzni.

A társadalom túlnyomó többségét olyan emberek alkotják, akiket a politikai történések egyáltalán nem foglalkoztatnak, legalábbis nem olyan szinten, hogy maguk tájékozódjanak, maguk alakítsák ki politikai meggyőződésüket. Itt jön be a tudatosság – nem tudatosság kérdése. Sokszor szavazáskor azt sem tudják, melyik párt milyen álláspontot képvisel. Az ilyen emberek válnak legjobban a propaganda áldozatává, hiszen a legegyszerűbb arra voksolni, aki folyamatosan azt sugallja nekünk, hogy minden a legnagyobb rendben, és hogy az ország jó úton jár stb. Miközben

a propagandájuk általi meggyőzéssel párhuzamosan épül le az emberek szabad gondolkodása.

Pedig nagyon nem ártana, ha jártasak lennénk a politikában, és tudnánk, mire szavazunk. Mert a választottjaink fogják meghatározni a keresetünket, az egészségügy helyzetét, áttételesen az életünket, egészségünket, de a jövőnket is. Legyen bennünk egy kis realitás, lépünk ki a rózsaszín kis mézes-mázás világunkból, és szembesüljünk azzal a ténnyel, hogy az ideológiák és a pártok szándékainak az ismerete létfontosságú számunkra, hiszen az illető, aki profilból szimpatikusnak néz ki, lehet, hogy könnyen gazdasági válságba sodorhatja az országot, hogy rosszabbat ne mondjak.

VIII.

Levonva ebből a következtetést, és összegezve a gondolataimat, az a véleményem, hogy azoknak a dolgoknak a propagálása, ami nem a társadalom és a polgárai jólétét szolgálja, káros. Ami önérdékű célokat szolgál, az káros.

Ezen önérdékű célok eléréséhez szükségtelenek tartom a plakátokat, szórólapokat, reklámokat stb... A kivágott fákat és az erre fordított pénzt fel lehetne használni ennél igazán hasznosabb célokra is, például támogatni a szegény családokat, elősegítve a felzárkóztatásukat. Mert a plakátok nem arról szólnak, hogy majd ezeknek jobb lesz, a plakátok önérdékű célokat szolgálnak.

Háttorzongató, amikor iskolába menet találkozok az úton legalább 2-3 politikus fejjel, még ha papíron is...

...Ne reklámozzák magukat, inkább tegyenek jót!

(A teljes szöveget lapunk weboldalán olvashatjátok.)

Projektív geometria az ember lelkében, avagy: Mi tesz minket boldoggá?

Gyakran halljuk azt a kifejezést, hogy idővonal. A vonal vagy egyenes egy alapvető geometriai elem, amely egy dimenziót közvetít. Nincs eleje, sem vége, mégis tudunk fix pontokat felvenni rajta, és ezekből a pontokból irányt adni neki. Sikeresen és egyszerűen tudjuk ábrázolni rajta, hogy a korok egy meghatározott sorrendben követik egymást, és egymásból fejlődnek ki. Minden korszak örököl valamit az előzőből, így maga a korszellem és hitvallás tárgyai nem változnak, csak a szerepük és a nagyközönség, azaz a társadalom általi megítélésük.

Tisztában vagyunk rövid életünk mulandóságával, és az ebből származó szorongásunkat kétféleképpen igyekszünk kezelni. Egyik bevált módszer, hogy megszállottan a munkánknak szenteljük életünket, és igyekszünk valami maradandót alkotni, amin nem fog az idő, ezáltal értéket adni munkánknak, célt életünknek. A másik szemlélet, hogy elfogadjuk az általunk betöltött szerepet, nem leszünk nagyraagyók, és igyekszünk boldogságban, harmóniában és elégedettségben élni, a cél ekkor csupán a boldogság.

A boldogság pozitív érzelmekkel jellemezhető mentális állapot. Dióhéjban nem más, mint örülni a pillanatnak. Azt kívánjuk, hogy a pillanat örökké tartson. Ebből a szempontból a boldogság egy drog, és a rászokás a gyenge ember tulajdonsága. A függőség egy rendkívül addiktív formája ez. Felmerül viszont a kérdés: milyen úton juthatunk el a boldogságig? Vezetünk-e pénz által boldogságot? Számít-e az út, ahogy eljutunk egy kémiai reakció lejátszódásáig? A válasz eldönthetőségének az illúziója minden szempontból ellentmondásba ütközik. Boldogság és boldogság között van különbség. Ahhoz, hogy ezt vizuálisan könnyen ábrázolhatóvá tegyem, segítséül hívom a matematikát.

A projektív geometria a matematika egyik ága. Kutatási területei között van egy olyan eljárás, amellyel az összetett többdimenziós teste-

ket egy pontból megvilágítva csökkentett dimenziószámmal tudjuk ábrázolni, így bonyolult háromdimenziós testeket is tudunk egyszerű vonalként kezelni. Ezt a technológiát alkalmazzuk egy olyan felfoghatatlanul összetett dologra, mint a boldogság. Az eredmény a matematikában math error, az én írásomban pedig egy egydimenziós boldogságegyenes, amelyen a növekvő számok mértékét az analógiában az egészségességük mértéke határozza meg.

A boldogság forrásával és egészségességük mértékével az ember nagyon régóta foglalkozik. Arisztotelész két végletet említ. A hedonikus élvezetet – ami az élvezet az élvezetért – és az eudaimóniát – az emberi személyiség kiteljesedését adó boldogságot. Ezek adják az egyenes két végét. A negatív részbe a hedonista boldogságforrások tartoznak. Ezek azok, amelyeket igyekszünk kellene elkerülni. Minden, ami az egyenesnek ezen a felén van, egészségtelen, rendkívül addiktív, pénz útján tudjuk megszerezni, és rövid ideig hat.

A legszélsőségebb hedonista boldogságforrás a drogok. Minden típusú drog, ami az embert rövid távon euforikus állapotba tudja repíteni. A hangsúly a rövid távon van. Megnyomorítja az ember testét, és elködösíti elméjét, így az ember elfelejt mindent, amiben hisz, azt is, hogy kicsoda. A drogok mellett említhető az étel, az éjszakai kicsapongások, a bulik, a részegség, majd a szépség.

A szépség veszélyes dolog. Az ember görcsösen küzd azért, hogy környezete minél szebbnek és vonzóbbnak találja. Egyes emberek a szépségből nyerik karizmájukat és a számukra oly fontos elfogadás és tisztelet egy részét. Kutatások bizonyítják, hogy a szép emberek, vagyis azok az emberek, akiket a társadalom által leírt szépség-ideálok szépnek állítanak be, sokkal boldogtalanabbak és magányosabbak, mint azok az emberek, akiknek van egy-két szépséghibájuk. Az ember idő-

vonalan a hiúság elkerülhetetlen bűn, és mindenkinek az életében jelen van. Két módon tudja az embert utolérni a hiúsága. A társadalomba való belépéskor, kamaszkorban, és saját mulandóságunk megtapasztalásakor, egyszerűen, amikor elkezdünk öregedni. Azt az adag boldogságunkat, ami a szépségből fakad, nem tudjuk mivel kompenzálni. A fiatalság utáni vágy elveszi az ember lehetőségét, hogy más örömforrásokat, fontosabbakat és egészségesebbeket magáévá tegyen. Elzárja az embertől a kiteljesedés lehetőségét és képességeinek a kimaxolását. Senki sem mászta még meg a Maslow-piramist, akit a haja foglalkoztatott. Amennyiben nincs birtokunkban egy mágikus kép, amely helyettünk öregszik, a szépség biztosan mulandó. Abban az esetben pedig, ha beszerzünk egy ilyen képet, Dorian Gray tragikus sorsára jutva, a lelkünkkel fizetünk érte. A szépség és a fiatalság utáni vágy egy csapda, és sokan beleesnek.

A következő csapda a pénz, vagyis a pénz által nyert gazdagság. Ma az emberek tudják mindennek az árát, de nem tudják semminek az értékét. A gazdagság a társadalomban egy viszonyítási kérdés, munkával és némi szerencsével elérhető cél. Nem vehetsz rajta boldogságot sem direkt, sem indirekt módon. Sokan azt hiszik, hogy közvetlenül, pénzzel eljutunk a boldogságig, de ez csak még több függőséghez vezet. A pénz által kialakult függőség a vásárlás. Igazából a pénz az eszköz arra, hogy hedonista boldogságokhoz juss. Démokritosz szerint „Szerencsés az, aki kevés pénzzel boldog, szerencsétlen az, aki sok pénzzel boldogtalan”. Démokritosz minden bizonnyal belegendolt abba is, honnan ered állításának az igazsága.

Egyel pozitívabb boldogságforrás a szórakozás. Ez magában foglalja a médiát, a televíziót és a videojátékokat. A legnagyobb probléma ezekkel, hogy nagyon olcsón elérhetőek, és nagyon sok időt elvesznek, amit jobban ki tudnánk használni. Ez pedig

idővel függőséghez, szorongáshoz és depresszióhoz vezet.

A következő kihívás nem más, mint a romantika és a szexuális kapcsolatok. A kapcsolatok első pár hónapja elveszi az ember agyát. Főleg fiatal korban, a hormonok által dominált kapcsolatok. Körülbelül hat hónap után tudunk beszélgetni egészséges kapcsolatról, de nem érdemes. A hormonok általi ködösítésben a szenvedély útjai titokzatosává válnak, és minden út ugyanoda vezet: a kiábrándulásba. A görcsös szeretni akarás és szeretve lenni komplexus szüleménye könnyen az lehet, hogy a futó kaland és a síríg tartó szenvedély között nem lesz különbség. A futó kaland varázsa talán egy picit tovább tart, mivel a síríg tartó szenvedélynél kihalhat az emberből az ellentétes nembe és a szerelembe vetett hite.

Az utolsó téгла a huszonegyedik századi hedonizmus boldogságfalában a hírnév, a mások véleményétől való függés és a „siker”. Ez a három dolog nagyon közel áll egymáshoz, mind-

kal az emberekkel, akik hirtelen híressé válnak. Kétségbeesnek, igyekeznek elmenekülni a világból, a hedonista örömeikben keresik a megnyugvást. Elvis Presley, Marilyn Monroe, Kurt Cobain, Jim Morrison és még sokan mások nem éltek meg az öregkort.

Tömören ezek a hedonista boldogságforrások, amelyeket el akarunk kerülni. Most jöhetnek az eudaimonikus boldogságok, inentől már pozitív végtelenbe konvergál az egyenes.

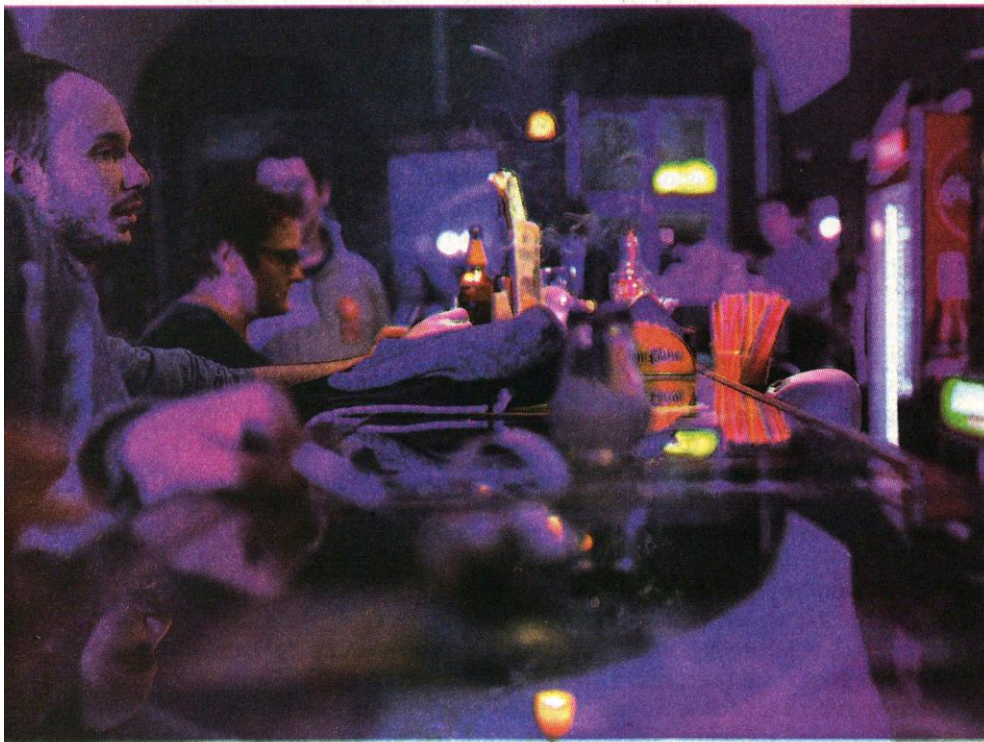
Az első ezen a listán a tanulás. A korombeli tinédzser a tanulás szó hallatán rögtön az iskolára, a kötelezettségekre és a tömérdek rákényszerített felesleges információ bemagolására gondol. Pedig megtanulni valamit az egyik leghitelesebb boldogságforrás. Elég arra gondolni, mit éreztünk, amikor kiskorunkban nagyapánk vagy más, számunkra fontos személy megtanított minket pecázni vagy focizni, és rögtön valamiféle eudaimonikus boldogság tölti el a szívünk. A tanulásnak nem kell másoktól függnie. Egy könyv kiolvasása, egy egyen-

és hogy a munkájával egy picit jobbat teszi a világot. A következő tételek az életed integritása, az intim kapcsolatok létrehozása és azok egészséges ápolása. Az intim körödbe beletartoznak a barátok és a család is. Nem mindenki indul ugyanabból a pozícióból, viszont minden ember számára huszonnégy órából áll egy nap. Tölünk függ, hogyan osztjuk be az időnket. Elon Musk szerint a boldogság nem más, mint jól beosztani az energiádat.

Az integritás és az intim kapcsolatok után a másokkal szembeni önzetlen, hátsó szándék nélküli kedvesség, az adakozás, valamint az egészséges szerelem az eudaimonikus boldogságforrások. Az emberek szeretnek adakozni a maguk módján és a saját belátásuk szerint. Ez a sztoicizmus egyik fajtája, egy vallás, amelyben egy erkölcsrendszer szabályait betartod és a harmóniát, valamint a saját örömeid függetlenítését a számodra közömbös emberektől. Nemcsak pénz általi adakozás létezik, van erkölcsi és gondolkodásteret növelő adakozás is. A sztoicizmus az egyik legkiaknázatlanabb eudaimonikus boldogságforrás a huszonegyedik században.

Végül a legegészségesebb boldogság nem más, mint a kielégítettség érzése az adott pillanatban. Vagyis azért vagy boldog, mert vagy, és mert ott vagy. Visszagondolva életünk legboldogabb pillanataira, nem csináltunk semmit, hanem csak úgy voltunk, kilépve az adott pillanatból, minden fizikai és mentális igényünk ki volt elégítve. Az ez a pillanat, amikor mindent elfogadsz, és minden tökéletes. Nem a pillanatnak örültünk, hanem a pillanat és a történések összefüggése nélkül örültünk az egésznek.

„Mutasd meg azt, ki nem kerget ábrándokat, és én mutatok egy boldog embert, ám az ember igazán csak álmában szabad, így van ez rég, és örökké így marad” – mondja a Robin Williams által játszott irodalomtanár a Holt költők társasága című filmben. A boldogságot elérhetetlennek nevezi, vagyis annyira felmagasztalja, hogy az embernek a fizikai korlátai miatt a földi életében esélye sincs elérni. Talán igaza van. Nekünk lehetőségünk van hinni benne, és ez az igazi szabadság. Egy egyenesnek is lehet vége és eleje, ha elég nagy a képzelőerőnk és a szellemi szabadságunk, és belefér egy egyes is matematikából. Lehet, hogy az igazi boldogság pont ez: A szellemi szabadság illúziója, miszerint mindenki azt kezd az életével, amit akar.

három a társadalmi szerepkörünkre, a másoknak való kiszolgáltatottságára vezethető vissza. Rendkívül veszélyesek, mivel nem lehet belőlük kilépni. A rövid táv akár éveket is jelenthet, de itt tud a legnagyobbat ütni utána az üresség. Kivész az ember életéből az intimitás. Rabok leszünk a saját palotánkban, pedig az ember eredendően szomjazza a szabadságot. Elég csak arra gondolni, hogy mi történik azok-

let megoldása, új látásmód megértése vagy akár egy programozási nyelv elsajátítása is ide tartozik. Azon a napon, amelyen saját akarattunkból tanultunk meg valamit, úgy érezzük, az a nap nem múlt el hiába. A tanulás során születik meg a tudás, a tudás alkalmazása pedig a munkavégzés. Az embernek a boldog, kiegyensúlyozott élethez szükséges azt hinnie, hogy amit csinál, annak van értelme,

„A kutyának mancsa van”

Nyolc hónappal ezelőtt a testvérem hazahozott egy kicsi, barna tacsit, mert az akkori gazdáai agyon akarták ütni. Nem tudott felállni, a hátsó lábaiban nem volt elég kalcium, hogy megtartsa a súlyát. Mint kiderült, csak egy kicsit több vitaminra és szeretetre volt szüksége ahhoz, hogy megtanuljon járni. A Dafi nevet kapta. Neki szerencséje volt, hogy akadt megmentője. De mi a helyzet a többiekkel? Akikhez nem érnek oda idejében, akik inkább elszöknek otthonról, vagy azokkal, akik egyszerűen csak feleslegessé válnak? Régen csak befogták és elaltatták őket, nem törődtek a jólétükkel. Tíz évvel ezelőtt azonban létrejött egy szervezet Magyarországon, a *Mancs Állatvédő Egyesület*, melynek tagjai tesznek azért, hogy a kevésbé szerencsés állatoknak is jobb sorsuk legyen. Felkerestem az egyesület elnökét, **Dávid Józsefet**, és megkértem, hogy meséljen erről az egész folyamatról.

■ Hogyan kezdődött?

– 2009-ben egy ifjúsági irodában dolgoztam. Jött egy újságíró, Teleki Mária, és megkérdezte tőlem, hogy szeretem-e az állatokat. Ő már elindított egy folyamatot, hogy segíthessen a kóbor kutyáknak, és ebben kérte a segítségemet, amire természetesen igent mondtam. 2010-ben megalakult a *Mancs Állatvédő Egyesület*, én lettem az elnöke, és elkezdtük a munkát. Eleinte nem volt semmilyen épületünk, csak két évvel később sikerült támogatásokból felépíteni a mostani befogadóállomást, ahol jelenleg

A *Mancs* Facebook-oldalának *Gazdira váró állatok* címet viselő albumából

hat darab, 2x3 méteres box van, és húsz kutyát tudunk egyszerre befogadni. Először a gyerekek érdeklődését próbáltuk felkelteni, és ezáltal, illetve a média által kerültünk be a köztudatba. Azóta több mint hétszáz kutyának és macskának találtunk új gazdát, de leginkább kutyáknak. Ezenkívül rengeteg vadállatnak is segítettünk, kapcsolatot építettünk ki a Palicsi Állatkerttel és sok állatorvosi rendelővel a környéken.

■ Miért és hogyan kapta éppen a *Mancs* nevet az állatvédő egyesület?

– Magánál a névválasztásnál nem voltam ott, de *Mancs*, mert a kutyának mancsa van, igazából ennyi. Úgy gondoltuk, hogy ez a legszebb és legegységesebb név.

■ Hogyan tudnak az emberek segíteni, bekapcsolódni a munkába?

– A legnagyobb segítség az lenne, ha olyan önkén-

tesek jelentkeznének, akik állandó jelleggel elérhetőek. Jöjjenek ki a telepre, segítsenek az utcán lévő kutyáknak, legyenek részesei az egyesület munkájának. Persze, vannak adománygyűjtő dobozaink is, hiszen tápra mindig szükség van. Van egy hazai származású, Németországban élő hölgy, Szandra, aki menhelyeken dolgozik. Ő a mi őrangyalunk. Nagyon nagy tudással rendelkezik ezen a téren, nagyon sok tanácsot kaptunk tőle, és persze nagyon sok adományt. Az eszközeink nagy részét ő gyűjtötte össze. Igyekszik évente meglátogatni minket. Emellett, ami nagyon fontos, és aminek nagyon örülök, hogy az önkormányzat jelenlegi vezetősége, a jelenlegi polgármester nagyon nyitott az együttműködésre, illetve a Kommunális Szolgáltatás Közvéllalat jelenlegi igazga-

tója is. Úgyhogy az utóbbi két-három évben támogatást is kapunk tőlük.

■ A munkájuk ellenére is akadnak még kóbor állatok. Mit érez, mikor lát egyet?

– Én jobban szeretem, ha a kutya kint van a vadonban, az utcán, mint a befogadóállomáson. Ahogy az embernek nem való a börtön, egy állatnak sem való a ketrec. De nagyon sok esetben van olyan állat kint, amelyiken látod, hogy nincs gazdája, és segítségre szorul. Rossz érzés látni, jó érzés viszont segíteni. Nagyon érdekes, hogy mielőtt elkezdtem ezt a munkát, és sétáltam az utcán, nyugodtan elmentem a kóbor állatok mellett. Aztán, mikor elkezdtem ezzel foglalkozni, felfigyeltem rájuk, megpróbáltam segíteni nekik, ha úgy láttam, hogy segítségre szorulnak. Felnőtt kutyáknál ez nem olyan rossz érzés, de amikor

kölyökkutyákat talál az ember, az kemény. Szörnyű érzés, mikor meglátod őket, mert tudod, hogy nekik egyértelműen segítség kell, és egyértelműen valamelyik normátlan ember hagyta őket a sorsukra. Már többször volt olyan, hogy egy dobozban kiraktak kölyökkutyákat az út szélére, a parkba vagy bárhova. Egyszerűen nem tudom felfogni, hogy az az ember mit gondolhat, aki kirakja őket, ez mire jó, miért csinálja?

■ Hogyan zajlik egy állat befogása?

– Szerencsére a gondozó állatbarát, és először megpróbálja odahívni, odacsalogatni a kóbor állatot. Akadnak olyanok is, amelyek félnek az emberektől, rosszak a tapasztalataik: sok olyan felnőtt meggyerek van, aki megdobálja, megijeszti őket, ezért sajnos nem jönnek oda hozzájuk. Ekkor a befogó kábítóanyagot használ. Szerencsére az előbbi a gyakoribb.

■ Mennyi időt tölt egy kutya a menhelyen?

– Van olyan kutya, aki a befogás után pár nappal gazdára talál, és van olyan is, aki csak pár évvel később. Szerencsére ez utóbbiból van kevesebb. A kölykök gyorsan gazdát találnak. Napokon, heteken belül. Aki két-három évet bent tölt az állomáson – ami hosszú idő –, megszokja a környezetet, azt, hogy ketrecben van, hogy kevés a kapcsolata az emberrel. Olyankor már egy kicsit megváltozik a kutya viselkedése, és legalább egy hét kell, hogy visszaálljon, megszokja, hogy mindig van mellette ember, számíthat valakire.

■ Ha az ember ezzel foglalkozik, nem tudja elkerülni, hogy megszeressen néhány állatot, hogy kiválasszon néhány kedvencet. Magának volt kedvence?

– Volt egy kutya, akivel nagyon sokat foglalkoztam,

egy vizslakeverék, Apollónak neveztem el. Második vagy harmadik alkalommal rögtön rátettem a nyakörvet, és gondoltam, hogy erősebb ráhatással meg fogom tanítani sétálni. Ez nagyon rosszul sült el, mert annyira megijedt, annyira ellenállt, hogy majdnem megfojtottam. Két-három napig, amikor meglátott, bemenekült a sarokba. Körülbelül két-három hétig naponta kimentem hozzá, mert bűnösnek éreztem magam a pórázos eset miatt. Eddig tartott, míg el tudtam érni, hogy végre hallgasson rám. Nagyon megszerettem ez idő alatt, és nagyon rossz volt őt örökbe adni. Nagyon a szívemhez nőtt.

■ Milyen érzés örökbe adni egy kutyát?

– Az örökbe adás vegyes érzés. Ha megszeretsz egy kutyát, akkor nagyon nehéz elengedni, ahogy Apollóról is meséltem. De legtöbb esetben nagyon jó érzés. Akkor kerülsz az egész munkafolyamat végére. Akkor érik be a munkád, amikor kitöltitek az örökbefogadási szerződést, és átadod az állatot az új gazdájának. Felemelő érzés, ami erőt ad ahhoz, hogy tovább csináld. Voltak

azonban ellenpéldák is. Rövid időn belül kiderült, hogy nem volt megfelelő a gazda, úgyhogy vissza kellett vennünk a kutyát. Volt egyszer két újfundlandi, Kanizsa szélén kóboroltak. A bejelentés két kölyökről szólt, de az egyik egy ötvenkilós nőstény volt, a másik pedig egy hetvenkilós kan. Nagyon szeretem a nagy természetű kutyákat, az újfundlandi kifejezetten egy olyan fajta, amit nagyon kedvelek. Meg szerettem volna őket tartani, beleszerettem abba a párosba. Az én gondolkodásmódomban nem született olyan ember, aki megérdemelte volna őket. De persze végül örökbe adtuk őket is.

■ Hogyan tudja összeegyeztetni a munkáját az egyesületben betöltött szerepével?

– Projektmenedzser vagyok, vagyis hazai és nemzetközi pályázatok írásával, levezetésével, elszámolásával foglalkozom. Nem könnyű ezt összeegyeztetni, de nem lehetetlen. Aki szereti az állatokat, annak nem akadály, hogy ilyen munkával töltsen ki a szabadidejét. De ebbe az egyesületi vezetésbe bele lehet fáradni. Az embernek vannak kötelezettsé-

gei, és magával az egyesület működésével is vannak problémák. Vannak tervek, amiket ha nem sikerül megvalósítani, az ember egy kicsit belefásul. Hiába dolgoztunk, hiába csináltuk azt, amit elképzeltünk, nem volt olyan támogatás, olyan elismerés, ami jólesett volna. Szerencsére lassan két éve, hogy jött egy hölgy, és átvette ezeket a dolgokat, amikbe én belefásultam. Jelenleg úgy látom, hogy az egyesület új erőre kapott. Egy évvel ezelőtt kevesebb örökbefogadás volt, mint most, és ez mind Évának köszönhető.

■ Mondja el az ön számára legszomorúbb történetet!

– Volt egy időszak, amikor huszonhárom-huszonegy kutya volt a befogadóállomáson. Ez már jóval több a megengedettnél, de egyszerűen nem volt már szabad udvar. Akkoriban éppen nem volt örökbefogadás sem, nem voltak nyitottak az emberek. Akadt olyan ketrec, ahol négy-öt kutya volt egyszerre. Amikor ennyien vannak egy helyen, és ivartalanítás sem volt még, ott történik minden. Egy kis nőstény tacsok, egyéves lehetett, bekerült a befogadóállomásra, és egy olyan boxban helyeztük el, ahol már volt három kutya. Másnap, amikor kimentem, láttam, hogy nem élte túl az éjszakát. Szörnyű érzés, amikor behoznak egy kutyát a befogadóállomásra, és arra számítasz, hogy lesz neki gazdája, de aztán rájössz, hogy jobb lett volna neki az utcán, talán ott tovább élt volna.

■ Ki tette meg a legnagyobb utat a befogástól az örökbefogadásig?

– Talán az egyik legszébb történet Marci kutyusról szól, egy fekete-fehér terrierkeverékről. Valahonnan Zimonić környékéről került a befogadóállomásra. A hátsó lábaira

lebénult, de ennek ellenére tele volt energiával. Eleinte nem tudtunk vele mit kezdeni a felszereltség és a pénz hiánya miatt. Volt két lány, akik nagyon a szívükön viselték Marci sorsát. Éva és a testvére, Ági, napi rendszerességgel foglalkoztak vele, próbálták mozgatni, masszírozni a lábát, hogy valahogy élet kerüljön bele. Aztán a felhívásoknak köszönhetően összejött annyi pénz, hogy egy jobb rendelőben meg tudták vizsgálni. Kiderült, hogy meglótták a kutyát. A gerince környékén tele volt söréttel. Megműtötték, kivették ezeket, de volt a gerincében is egy, azt gondoltuk, hogyha az kikerül, újra járni fog. A műtét után tényleg elkezdte mozgatni a lábát, de nem úgy, ahogy kellett volna. Utána a lányok elkezdtek vele a vízi terápiát, ami abból állt, hogy elvitték a Tiszára, és ott úsztak vele. Másfél év után felkerestem Szendrét, mondtam neki, hogy eddig tudtunk eljutni, kellene egy kicsit nagyobb segítség. Örökbe fogadta, és kivitte Németországba. Ott elkezdődött a rendes hidroterápiás kezelés, illetve kapott kerekeket, amivel tud úgy mozogni, mint egy egészséges kutya. Nem tudom, meddig fog tartani, vagy eljön-e az az idő, amikor teljesen felépül, de most már teljes értékű kutya.

Ezzel a gondolattal szerettem volna lezárni a beszélgetésünket, így megköszöntem, hogy fordított rám egy kis időt és energiát. Azóta többször is jártam kint a befogadóállomáson, és az ottani kutyák mind a szívemhez nőttek. Így került hozzánk a legújabb családtagunk is, Frenki, egy fiatal taccsi. Egyszerűen nem tudtam otthagyni.

Legyen egy kutya kicsi vagy nagy, félénk vagy ugrálós, kölyök még, vagy akár félszemű, az biztos, hogy mind megérdemel egy új esélyt egy új gazdával.

KÖZÉPISKOLÁSOK MŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE 2019.
PUBLICISZTIKA, 2. HELY

BOGNÁR NÓRA

Éhezők viadala

Az óvodában megkérdeztek bennünket, hogy mi a szerelem? Hosszas találgatás után a legfrappánsabb válasza mindenki felkapta a fejét: az, amikor megosztod a sütidet a másikkal. Milyen igaz!

Édesapámmal éppen Budapesten jártunk, amikor korgó hasam hangjára úgy döntöttünk, hogy betérünk egy bevásárlóközpont gyorséttermébe. Apukám azt mondta, ő nem kér semmit, de én csak rendeljek nyugodtan. Fogtam egy tálcat, választottam, majd lehuppantam apukám mellé, egy középen elhelyezkedő asztalhoz, ahonnan jól belátható volt az egész helyiség.

Hirtelen egy idős házaspár betoppanása keltette fel a figyelmünket. A férfi magas volt, kis pocakkal, orrán pápaszem. Felesége kicsi, ürge, nagy kabátot viselt, amiből alig látszódott ki. Nemcsak ebédelni jöttek, a vacsorát is előre megvették. Amíg a férfi fizetett, addig a nő a tálcával a helyére sietett, szinte teljesen belebukott a tányérjába, gyors mozdulatokkal elkezdte magába lapátolni a levest. Egy adag volt nála, de a leves mellett volt még négy fasírtgolyó is burgonyával, meg egy kávé. A bácsi nyugodt léptekkel odament az asztalhoz, leült, de nála nem volt tálca. Még pár másodpercig figyelte a nőt, majd sutty!, elhúzta előle a tányért, úgy, hogy a néni szájából a kanál is majd kipendült – Te most pihensz!! –, s innen az öregúr vette át a levest.

Apukámmal összenéztünk, erőlködtünk, hogy elfojtsuk a nevetésünket, amit egy eltorzult mosollyal álcáztunk.

A nő pár másodpercig pislogott, majd elvette a burgonyát, és azt kezdte el szaporán enni, szinte levegőt sem vett. Férje megint megszólalt: – Úgy eszel, mint aki most szabadult az orosz hadifogságból! – Azzal elrántotta előle a krumplit is. Még maradt egy kis leves, azt odaadta neki, ő pedig a krumplival folytatta. A fasírtgolyókat már tisztességesen elosztotta, a néni egy tökök és egy húsos golyót kapott, a bácsi úgyszintén. Miután az ételt elfogyasztották, a maradék csésze kávéét még el-elhúzgálták egymás szájától, aztán amikor az is elfogyott, felkeltek, és kézenfogva megindultak kifelé, kezükben pedig ott himbálózott a táska a vacsorára valóval. Apámmal némán néztünk utánuk, és már nem volt nevetethetnkünk.

Az óvodások ezt még nem tudják, ... hogy van, ami erősebb a szerelemnél.

KM V
KÖZÉPISKOLÁSOK
MŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE 2019.
PUBLICISZTIKA, 3. HELY

LASSÚ IVETT

Szánalomapró

Sokadjára tettem meg ugyanazt az jól ismert utat, lépéseim már ösztönösen követték egymást, bejárva az utcát, amin nap mint nap végighaladtam, el sem kellett gondolkodnom, merre tartok éppen. A város, ahogy mindig, rohant körülöttem. Mégis, a megszokott légkör ellenére is, ma valami új bolyongott a levegőben. Egy darabig nem jöttem rá, mi lehet az, majd ahogy haladtam felé, lassan megvilágosult előttem.

Egy nő feküdt az utcasarkon. Egy asszony, teste átfagyott, magzatpózba görnyedve, gyengén pihegett. Alatta a hideg kövön kívül csak szutykos utcapapírok és kártonok, testét az árkokból és sikátorokból összeszedett ruhák védték. Egy lyukas edényt tartott maga előtt, a megváltást jelentő kincseket várva bele. Messziről csak egy folt csupán. Elvesztett a többi között. Emberek zúgtak el mellette, sokan, hangosan, ügyet sem vetve rá, vagy egy láthatatlan sajnálkozó pillantást ejtve felé. Két lány, szemükben szomorú fénnel, sűgött össze mellettem. Lassan én is közeledtem felé, pillantásaim másfele vetve próbáltam elhaladni előtte, de önmagam tükrét meglátva gondolkodóba estem.

Meggyötört külsején és az öregedés látható jelein kívül teste érnek tűnt, szeme fáradtan követte a körülötte pásztazó embereket, keze néha meg-megérintette egy-egy járókelő lábát. Az ember nem tudhatja ránézésre, mikén kellett keresztülmennie, és annak ellenére, hogy számolgattam az aprót a zsebemben, egyre csak apám szavai jutottak eszembe. Még kislánykoromban mondta ezeket nekem, mikor egy hajléktalanokkal teli utcán haladtunk keresztül, és megkértem, hogy segítsünk nekik. Hideg tekintettel közölte, hogy olyan embernek nem ad pénzt, aki még képes a munkára. Akkor még nem értettem teljesen, de azóta nem adtam kéregetőnek pénzt. Nem apámat hibáztatom, hiszen ezt nem csak tőle hallottam. De tudom, hogy az éremnek két oldala van, mint ahogy ennek is.

Lelkem fonalai finoman rángatva mélyebbre húztak gondoltaim sötét tengerén, és megjelent előttem egy homályos kép a nőről, aki régen még szép volt és fiatal, de megcsonkította az élet. Az apja bántotta talán, vagy az anyja, elhagyta a férje, esetleg rászokott a drogokra? Lehet, megtépte a csontig hatoló depresszió, és összeroskadt alatta. Képsorok ezrei cikáztak a fejemben, majd kényszeredetten ránéztem az asszonyra, csak egy pillanatra, hogy ismét a valóságot lássam, ahogy megint egy újabb ember felé nyúl, vonaglik, és levegőt nehezen véve, hangosan fújtatva visszahúzza kezét. Mint egy fogoly, feküdt ott, egy hosszú harc után, de hiába küzdve, így is elkapták, és most megváltásért könyörög. Igen, pont olyan volt, akár egy rab, de vajon őt mi tarthatta fogva? Drog vagy esetleg szesz? Miután a férje elhagyta, az alkoholba menekült, vagy a gyerekeivel történt valami? Lehet, hogy olyan családban nőtt fel, ahol kiverték belőle az álmokat, hogy csak a szegénység és a kéregetés boldogtalan képe éljen benne. Találgathattam, de nem kaptam válaszokat.

Aztán a pillanat hevében eldöntöttem, hogy ma jól teszek, de azért ott motoszkált bennem az a tisztító érzés, vajon tényleg jól teszek-e?

Nem csak azért teszem, hogy a pénzem maradékát, amit amúgy is elhagyok utcasarkokon és a szobám rejtett zugaiban, odaadva neki jobb kedvre derítsem magam? Mondogatva, igen, én jó ember vagyok, adok, és csak a mosolyát várom cserébe, valójában viszont újra felkötöm rá a társadalom maró, szorosan fogva tartó béklyóit. Újra leláncolom, folytatva egy soha véget nem érő folyamatot. Hiszen este, amikor felépi a pénzből alkotott vára, elhagyja nyughelyét, láncai vas szemeit követve beül egy kocsmába, és megveszi élvezete zálogát. A mámorító keserű nedűt, amitől újra és újra egy olyan világot él, ahol a probléma nem számít. Majd másnap megy tovább. Más helyeken, más emberekben büntudatot kelteni.

Továbbra is ott forgattam az érmeket a zsebemben, gondolataimba mélyedve. Az én láncaim, dúdolgattam magamban. Fémeik nehéz súrlódását éreztem a kezemben, eldönthetetlenül, hogy vajon tényleg pénz van-e benne, vagy bilincseket szorongatok. Végül, nem érdekelve, jól vagy rosszat teszek, mikor mellé értem, tekintetemben csak a remény halvány szikrájával, lehajoltam hozzá, és az aprómat a rozsdás edényébe helyeztem. Nem vártam tőle hálát vagy az élettől dicsőretet, nem éreztem megbánást, amiért újra lekötöm, vagy örömet, amiért én ma többet tettem, mint az emberek, akik elhaladtak mellettem. Gondolataim kusza hálójából kijövet semmit sem éreztem, csak szánalmat megbéklyózott világunk iránt.

A világirodalom rövid története, vagyis elbeszélés a zuhany alatt

Kérem a kedves olvasót, hogy vegyen egy mély levegőt: beszív, s kifúj. Megínt beszív, kifúj!

Remek! Ön most vett két mély levegőt, és mivel már teljesen biztos hús-vér emberről van szó, így idézem összefoglaló tanulmányom önhöz: hús-vér, lélegző emberhez, ki lehet még buta, de az olvasat után biztos, hogy még inkább az lesz. Ne csüggedjen, ha mást nem is tud, legalább üljen, álljen, öljen, haljen igen.

Tekintsünk hátra! Persze, ne annyira, hogy leessünk a székről, csak szép óvatosan. A jó irodalom az ókorban virágzik, oda tekintünk! Mindennek meleg mózeskosarába. Amott – még jól a hátunk mögött – Antigoné valamin tör a fejét. Nővéreinek latolgatja temetkezési vállalatba való befektetési ambícióit, de a főnök, Don Kreón, persze, nem egyezik bele. Akkor bezzeg már nagyot néz, amikor a fia megöli magát a nő miatt. Antigoné volt, nincs. A kar meg csak ott áll... és átmeneti megnyugvást jelent. Legalább hoznának neki egy pohár vizet, az ég áldja meg!

Érdemes itt megjegyezni, hogy később a Don Kreón család sarja

lesz Don Quijote, aki sajnos örökletes Alzheimer-kórban szenved, de az élet hatvan fölött kezdődik! Persze, van mellette az állam által kijelölt ápoló, Sancho Panza, nővér, aki felveszi a Don helyett a recepteket. Ne aggódjunk!

Térjünk át most Vergiliusra, aki írói álmokkal indult neki a nagyvilágnak. De műve, a Néneász, nem lett olyan jó, mint ahogy ő gondolta. Inkább tűzbe vetette. Mondjuk, azért egy kicsit nagyképűség úgy írni egy művet, hogy már eleve a főhőse is hirdeti, mekkora ász. Néneász? Abszurd! Jó, hogy nem Zrínyiász! Ha már nem jött be az íróbiznisz, sebjaj! Úgy hallotta, jó pénzek vannak a turisztikában. Idegenvezetés egzotikus helyeken: pokol. Vendégkönyv: „Nagyon izgalmas volt! A második körben egy kicsit fújt a szél, legközelebb a kabátom is hozom. Meg a fürdőgatyám, hátha csobbanunk a Styxben. A legjobb, hogy a túra végére még a csajom is meglétt.” Aláírás: Dante.

Addigra már mi, magyarok is felmutathattunk valamit, ami az irodalmat illeti: A Halotti beszéd és könyörgés... igazából pont arról szól,

ami a címben van. A halotti beszéd, meg könyörgés. Főszereplője Ádám, de ezen túl már nem igazán lehet érteni a művet. Rengeteg a helyesírási hiba. *Szümtükkel, mik vogymuk?* Ne szólj, ne mukkanj, még csak meg se pissenj! Persze, megtörtént a megtörténni való, s következő használható nyelvemlékünk is ilyen sorsra jutott. Az Ómagyar Mária-siralomban Mária versben siratja azt, hogy hogy lehet olyat írni, hogy *volék sirolm-tudotlon?* Nem sokkal ezután Janus Pannonius Lúciához írt. Itt nem árt megjegyezni, hogy olyan lányhoz, mint Lúcia, ki csak az orrokat méregette, nem lehet kritikus hangnem nélkül epigrammát írni. Csak az felelt meg neki, akinek nagy volt... nos... az orra. Ha jobban beleássuk magunkat, Janus költeményei közül nem csak a Lúciához írt sorozatra kerekedhet a szemünk.

Később persze, mint ahogy a kutatásaink is bizonyítják, változott az értékrend. Az emberek megtanulták, mibe kell fektetniük. Elsősorban a mezőgazdaságba. Virágzott a hűbéresség. Ez egyértelmű volt: ahol van munka, nincs gond. Rousseau olvasatában: Ahol nincs gyerek, nincs

gond. Candide, avagy az optimizmus, egy mezőgazdasági és ipari befektető, aki járta a világot, és közben olyan munkásmozgalmi felkiáltásokat skandált a pajtásoknak, hogy „műveljük kertjeinket!” De én ezt csak Bálint gazdától tudom.

Változott az értékrend. Korántsem a tárgyi javakban, inkább a lelki üdvösségben kellett keresni a boldogságot. A természetben. Lehetőleg ott, ahol a madár sem jár. Magyarországon nagyban folyik a nyelvművelés, a magyarországi hírlapirodalom is már számba vehető: Pressburger Zeitung, Magyar Hírmondó, Magyar Kurír, Ofnerischer Mercurius. Mellesleg az Ofen németül kályhát vagy kemencét jelent... Kazinczy epigrammákban szívatja a népet, és a magyar nyelv

csak a fickó, aki a Don Juan, a másik, akinek valami köze volt a Frankensteinhez, meg a harmadik, aki kifogyott a papírból, és a nevének inkább a vízre írta. Vagy még talán ennyi sem. Nem is csoda, hogy Katona József most Bánk-bánkódva egy padon ül.

A romantika szele attól még hozzánk is elfúj. Bemutatásra sem szorul Petőfi Sándor (külföldiül: Sándor Petefi), ki a sikertelen lánykérés után a tengeren, vagy legalábbis annak sík vidékin süttette a hasát, s olyanokat költött nekünk (Meg Arany János fiának, Lacinak), hogy fa lesz, meg bokor... ez némi kivetnivalót hagy maga után, de elfogadjuk. Érdemes itt a kor szelleméből kiemelni Jókai Mór Egy magyar nábob című regényét, melyben a csóró egyetemista Abellino hazajön,

című művében az EU-s ombudsman felügyelné azt, hogy a falu a pályázatnak megfelelő dolgokra költötte-e a megszabott EU-s támogatást. Persze, kiderül, hogy senki nem az, aki, de a mű végére, amikor már megjelenik a valódi ombudsman, sajnos legördül a függöny. Egy másik tanulságos orosz műben Iván Iljics munkahelyi balesetet szenved, és meghal. Többek között ezért fontos tartani magunkat az EU-s szabványokhoz, munkavédelmi előírásokhoz.

Madách Imre ügyvéd talán még utána is tudott volna járni ezen ügyeknek, de sajnos akkoriban egy nagy tragédia érte. Vagy ő ért egy nagy tragédiát? Útikalauz nyugdíjasoknak, akik külföldre vágynak c. műve ma is nagy tragédia a középiskolások hányattatott nemzedékeinek. „Kísérjen titeket a Lucifer”, és Madách Imre otthagyta az ügyvédi irodát, s mi csak remélve reméljük, hogy valamilyenkor visszajön. Addig is olvashatunk a bajszos Móricztól. Ott künn a puszta, ahol a pásztor sem jár, vagy talán csak az, folytatott rovtani kutatásokat, melyeket későbbi művében tárt a nagyközönség elé, miszerint a légy jó mindhalálig. Ezen Pesten akkor nagyot néztek a kortárs írók. Kosztolányi, Karinthy, Babits, Csáth, Ady és még sokan a messzi Nyugatról. A 20-as, 30-as évek íróira a ragadozó jellegű lecsapás és az egymás közti rivalizálás a jellemző. Az akkori avantgárd írók ellenszenvének példája Kosztolányi és Karinthy vére menő harca. A szépirodalmon keresztül való üzengetés, de facto, anyázás, rémisztő képet fest a költők sorsáról. Kosztolányi akrosztichonban üzen: „Nyald ki a seggem, Karinthy”, persze rá a válasza: „Szegény kisgyermek panaszai, brühühü? Inkább a szegény kis trombitás szimbolista klapac nyöszörgései.” A vérszívó Karinthyt később szomorúan érintette, hogy meghalt Kosztolányi, hogy a zöld tinta kiapadt. „Kinek szidjam így az anyját?” Kiáltott fel Karinthy. Voltak még ott kiszolgáltatott kortársak: Ady Ady, aki aki tiszta tiszta bolond bolond mert mert mindent kétszer mond kétszer mond, vagy József Atilla, akire akkoriban rájárt a rúd, összedőltek álmai, kicsapták az egyetemről. Mondjuk, meg is lehet érteni Horger Antal nyelvészprofesszort, aki a vasárnapi újságot felcspavva olvasta a címében még kedves Tiszta szívvel című verset, de abban olyat ír a költő, hogy betör, meg ha kell, embert is öl. Persze, másnap Horger Antal

reformálását, ápolását tűzte maga elé célul. Kazinczy okos, bátor, hősi és jóképű ember, akitől többek között olyan sorokat idézhetünk, mint: „Brekeke!/Brekeke, brekeke!”

A Werther hagyományai, vagy másik címén: Az ifjú Fanni szenvedései a plágium fogalmát emeli magasabb fokokra, mindezt a holdfényvel és a szenvedtetve szenvedő szerelem szépségeivel megszórva. Mivel Fanni és Werther nem lehettek egymáséi, közös megegyezés alapján egy bunkerben véget vetettek életüknek. Racionális és romantikus megoldásnak tűnt. Ily nehéz szavaknál, mint a romantika, azért az ember felkapja a fejét. Sokan, de három ember biztosan jelentős mértékben kapta fel a fejét. Byronról, Shelley-ről és Keatsről a mai embernek, a homo sokadik sapiensnek, nem biztos, hogy a Child Harold, az Óda a Nyugati Szélhez vagy az Óda egy görög vázához jut eszébe. Inkább

hogy pénzt kérjen, ám szomorúan látja, hogy a családból senki sem halt meg, és hogy így nem is hagytak rá semmit. A mű tanulsága, hogy nem éri meg külföldre menni, csak – ahogy Lackfi János írja – „Mosogat(ni)/ Egy setét kocsmába”. A problémák valóságosak voltak ma is, tegnap is, sőt még holnap is azok lesznek.

Ahogy kilábalunk a romantika romantikus szeléből, egy új kor nyílik meg előttünk: a modernség. Ez azért már sejtet valamit az olvasóval, hogy itt már igen nyomatékos dolgokról beszélünk. De az olyan modernség, amire most ön gondol, még távol áll tőlünk. Előbb még úgy kell áttűszkolni magunkat a szimbolizmuson, a naturalizmuson, a szecesszió, az avantgárdon, az egzisztencializmuson, míg el nem érünk a már számunkra is modern abszurdhoz. Haladjunk most lassacskán, számba véve először az orosz irodalmat. Gogol A revizor

toporzékolt: „Ön, amíg szóból értek én, nem lesz tanár e féltékén!” Milyen furcsa, Horger Antal nyelvészprofesszor rímekben beszél. Mit tegyen József Attila, kedvenc helyére ment búsulni, a vagonokhoz.

Talán ez vezetett (nem tudjuk bizonyítani, hogy nem) az amerikai irodalom fejtető-re állásához. Arthur Miller Az ügynök halála című drámája nem volt kelendő Amerikában. Ki akar egy olyan előadást nézni, aminek már a címében lelővik a poént? Azon kevesek, akik látták, ugyanerről számolnak be: Willy Loman, az ügynök, tényleg meghal. Beckett drámájával más volt a helyzet. A Godot-ra várva nagyobb hatással volt a népre. Akkor szerte a világon lehetett embereket látni, buszmegállóban, reptereken, éttermekben, a postán, a Vörös téren olyasmire várni, ami talán sosem jön el. Magyarországon Faludy is várt. Meztőláb, ahogy kell, várta a kommunizmus bukását. Rendszerint olyan helyen, ahova még sokan jöttek ugyanezen céllal, egy kellemes erdős környezetben. Faludy György börtönversek ciklusát írogatta, ami talán a legkiegyensúlyozottabb alkotása lehetett, amit Recskén, a spirituális újjászületés Mekkájában írt. Ahogy akkor boldogan rikolt fel Kínrímek c. versében: „Szibéria!” Ki gondolta volna, hogy bárki is összefut vele akárhol, véletlenszerűen.

Magyarországon 56-ban forradalmi a hangulat. A komoly, igényes, unott arcú, komor, tréfát nem ismerő vegyész-mérnököt, Örkény Istvánt szilenciumra ítélik, pedig nem is ő hazudott éjjel-nappal, minden hullámhosszon. Ez idő alatt írja meg komoly, akadémiai hangvételű, gazdasági és társadalmi mutatókkal is rendelkező egyperces novelláit. Ha a huszadik század emberének mindenre csak egy perce van, akkor a huszonegyedik század

emberének mindenre csak fél. Nagycska lépést téve három nevet említek, mint ahogy azt már a romantikánál is tettem: Weöres Sándor és Lázár Ervin. Ez, mondjuk, pont csak kettő. „Csiribiri csiribiri!” Írja Weöres Sándor. Namármost, ahhoz, hogy ilyet írjunk, pár pohárnak azért el kell fogynia. „Négy csilag közt/ Alszom ma” – folytatja. Ha az ivásra még tudatmódosító szereket is szedünk, na annak lesz ilyen a vége. Lázár Ervin nyelvújító a magyar nevek reformálásán mukálkodott, de valahogy a Mikkamakka, a Dömdödöm vagy az Östör nem kerültek fel a listára mint felvehető személynevek. Ezek ketten valahol összejárhattak. Ennyi cifra név! És csodálkozunk, ha a gyerek nem tud kerek mondatokban beszélni.

S a posztmodern. A kortársak, akiket ismerhetünk, ismerhettünk, akik szeme előtt felnőttünk. A nemzedék, akik új világot, stílust, nyelvet teremtettek. Ahogy egy Ivo Andrić nevű Nobel-díjas jugoszláv író mondta: „A költészetben akkor érhető el a legnagyobb siker, ha sikerül meglepni az olvasót valami olyasmivel, amit ismer.” Ugyancsak meglepő, hogy Ivo Andrić milyen jól beszélt a magyar nyelvet. Lehet, csak ezt az egy mondatot tudta, de azt nagyon? Darvasi László, Varró Dániel, Grecsó Krisztián, Lackfi János. Mind olyat írtak, ami nem feledendő, s melyekről azért nem beszél e tanulmány, mert még igazán csak most eszmélünk fel: tényleg! Ez velem is megtörtént. Vannak, akik még csak most vették fel a tollukat, és akiktől még nem tanulunk eleget. Persze, el lehet kezdeni elemezni a meglévő alkotásokat s azok jelentőségét (ahogyan ezt a mű céljával tűzi ki), de ahogy Majakovszkij írja: „Hájas fülbe hogy gyömszöljek halk szavakat?”

MÁR CSAK PÁR HELY MARADT!

Folyik a benevezés Strandszépe szépségversenyre. Nyolc lány részesül titulusban, de minden benevező ajándékkal térhet haza: belépőjegyekkel a mórahalmi fürdőbe, szoláriumjeggyel, kétrészes fürdőruhával, L'Oréal szépségcsomaggal.

A zsűri és az olvasók által kiválasztott szépségkirálynő egyaránt kétszemélyes makarskai és görögországi nyaralást kap, az udvarhölgyek pedig Brač szigetére utazhatnak. A legszebb mosolyú és a legfotogenikusabb hölgy Kisújszálláson tölthet el egy hosszú hétvégét, és részt vehetnek a helyi szépségversenyen.

A legsikeresebbek továbbjutnak a Magyarok Világszépe szépségversenyre.

A benevezési feltételek a következők:

- 17-től 27 éves korig,
- bizonyított magyar származás,
- hajadonok, gyermektelenek,
- nincsenek feltűnő tetoválásaik.

A gála július 13-án, szombat este lesz a magyarkanizsai Tisza-parton. Sztárvendég a Szomszédnéni Produkciós Iroda, a budapesti Dumasínház humortársulata.

A nevezést e-mailben a strandszepe@magyarszo.rs címre lehet elküldeni, illetve a Strandszépe Facebook-oldalán vagy a 064/80-55-037-es telefonszámon lehet jelentkezni.

A következő adatokra van szükség: név, életkor, foglalkozás, telefonszám. Kiskorúak esetében az egyik szülő írásos beleegyezése is szükséges.

vas

A **MAGYAR SZÓ** közéleti ifjúsági melléklete
info@kesesifi.rs

Megjelenik havonta kétszer, szerdánként.

Az első szám 1945. március 7-én jelent meg.

Kiadja:
Magyar Szó Lapkiadó Kft.
Tel.: 021/457-244

Igazgató:
Ökrész Rozália

Főszerkesztő:
Varjú Márta

Felelős szerkesztő:
Benedek Miklós
benedek@magyarszo.rs

Lektor:
Fajtner Martonosi Lídia

Műszaki szerkesztés:
Barna Csaba

A szerkesztőség és kiadóhivatal címe:
21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Tel.: 021/456-066

Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában, Újvidéken

Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya.
Tel.: 021/557-304

Címdíjal: **Gutási Lukács**
Belső borító: **Ester Segarra**

Hátsó oldal: **Oláh Dóri**

Lapunk megjelenését támogatja:

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

A Magyar
Nemzeti
Tanács

Bethlen Gábor Alap

KOVÁCS ERIK

Az igazmondó juhász esete

Szembria, e kies tartomány, mit tartomány, ország, csupa nagybetűvel, de ez helyesírási szempontból szabálytalan lenne, köznevet ily módon leírni. Szóval tavaly Farkas Sándor politikus úrnál, aki fontos egyénisége e honnak, egy

ságmentes napot kért – hát olyan nagy dolog ez? És a születésnap kiánságot teljesíteni illik, ugye? Ekkor még senki sem tudhatta, hogy milyen lavinát fog ez a kérdés elindítani.

Tetszik tudni, ez egy politikusnak olyan, mint

igen meghatározó esemény történt, és ez azóta is tart. A neves politikus imádott kisfia, a kis Farkaska – aki ekkor töltötte be a hatodik életévét – azt kérte szüleitől ajándékként, hogy két napig ne hazudjanak neki. A gyermek az óvodában megtanulta, vagy csak hallotta az óvó néniktől (nem tudjuk pontosan, hírforrásaink ezt nem tudták kideríteni), hogy hazudni nem szép dolog. Meg, hogy a hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát, meg ilyesmi. Mivel nem szeretne volna, hogy a szüleit utolérjék, bármit jelentsen is ez a szó, Farkaska két hazug-

egy autóversenyzőnek a futam autó nélkül. A mélyen tisztelt ember nem tehetett mást, mint hogy elfogadja ezt a kihívást. Mégiscsak a fiáról van szó. De volt egy komoly gondja. Az elkövetkezendő két napban kellett évi beszámolót tartania a lakosságnak arról, hogy mekkorát fejlődött az ország, illetve mennyivel lett jobb az élet az ország határain belül az elmúlt évben. Természetesen a fejlődést csakis előremutatóként lehet értelmezni, mit sem törődve azzal, hogy a hegycsúcsnak háttal állunk. Az emberek – mint minden évben – inkább a

jóraival Farkas úrnak hittek (volna most is!), mintsem a szemüknek. Természetesen mindent megtett az ügy elhalasztása érdekében, de nem sikerült. Meg kellett tartania az értékelő beszédet. Szegény, egész este nem tudott aludni. Ez eddigi politikusi pályafutása alatt még nem fordult vele elő. Mindig jól aludt, hiszen a lelkiismerete tiszta volt – eddig a napig. Mindig azt mondta, amit kellett, szavait az éppen aktuális elvárásoknak megfelelően formálta. Eddig senki sem kérte számon tőle azt, hogy abból, amit mondott vagy ígért, mi valósult meg. Jobb egészségügy vagy több pénz az iskoláknak, jó minőségű autópálya, városokat tehermentesítő kerülőút, támogatás a mezőgazdaságnak, magasabb átlagbér, könnyebb ügyintézés a hivatalokban, szélessávú, gyors internet mindenütt vagy az adók csökkentése a gyermekes szülők számára – ez csak egy csokor azokból az ígéretek közül, hmm... amelyeket az újságban olvashattunk meg a hírekben hallhattunk tőle. Hogy az ígéretek valóra váltásával mi van? Ugyan már, ezzel minek foglalkozzanak a hírfirkászok, kinek érdekel ez? Az átadott, átvett, megoldott valamik utáni díszvacsorákat követően Farkas Sándor mindig jól aludt, kivéve ezt az említett éjszakát.

Reggel kialvatlanul, szinte kómásan jelent meg az eseményen. Ideges volt, de ezt igyekezett palástolni. Úgy gondolta, hogy majd elhúzza az időt azokkal a dolgokkal, amelyek valóban igazak. Ez a terve nagyon szépen be is vált az esemény negyedéig. Ezután viszont a kényesebbnél kényesebb kérdések jöttek. Hirtelen előtört a melegség és a veríték. Dadogott, és nem győzte törölgetni az arcát. Valóságos izzadságszapor hullott a homlokáról. Nem hazudhatott. Nagy nehe-

zen mindenre válaszolt. Senki sem értette a helyzetet. Az oly rózsás hon hirtelen alulteljesít. Elkezdték gyanakodni az emberek. Azt hitték, itt valami átverés van, és semmi sem igaz az ott elhangzottakból – csak hogy senki sem említette, hogy mindez átverés lenne. Az után a bizonyos két nap után újra azt hallhatták mindenütt az emberek, hogy milyen jó, stabil és szárnyaló az ország gazdasági helyzete. Ilyen ellentmondást azonban az ország sokat tapasztalt lakói sem tűrhetek tovább. A kétely egyre több helyen ütötte fel a fejét. Most akkor mi a valóság? Mikor mondott igazat Farkas úr? Mikor ha..., akarom mondani, szépített beszéd közben? Ezt csak egy módon lehet kideríteni: a nép döntött, elküldte az urat hazugságvizsgálatra.

A vizsgálat eredményéről nem kaptunk hírt. Attól a napról fogva Szembria lakosai nem hallottak hön szeretett politikusokról.

Ja, hogy azóta az eset óta változott-e a helyzet az országban? Most mit várnak tőlem, mit mondjak? Mit szeretnének hallani? Hogy elérkezett az igazmondás ideje Szembriában, s van egy-két vagy sok igazmondó juhászunk a politikusok között, és cáfolják a valótlanosságokat, s csak igazat, csakis az igazat nyilatkoznak a médiának? Ugyan kérem, nem mindegy az, hogy mit írnak, mondanak a firkászok? A nép, az Isten adta nép Farkas Sándor óta nem hisz a köztvének meg az újságoknak, csakis az Arcképcsarnokról és egyéb virtuális forrásokból tájékozódik, az ott közölt híreknek, képeknek, videóknak hisz, nem is kutatja már, hogy van-e valóság-alapja a bejegyzéseknek, és írja kommentjeit, és boldog a nép, mert hát a szélessávú internet mégiscsak megvalósult.

RÓZSA BETTINA

A nagy Ő és a Kaszás

A minap a Facebook-események között böngésztem, amikor megláttam, hogy Tamás is érdeklődik a hétvégi zenei fesztivál iránt. Rögtön rá is kerestem Tamás, a „nagy Ő” oldalára. Bár ez a tevékenység már rutinszerűvé vált számomra. Tamásnak megvan minden adottsága, ami egy igazi macsónak kell. Széles váll, jól kidolgozott felsőtest, ragyogó mosoly és az óriási fekete szemei... Tíz perce egy új bejegyzést tett közzé. Van egy ingyenes belépőjegye a hétvégi fesztiválra.

A szívem nagyot dobbant, hirtelen azt se tudtam, mit csináljak örömbömben. Aztán megláttam, hogy 56 komment érkezett a kép alá. Hirtelen a sírás kerülgetett, hisz hogyan lehetne esélyem 57.-ként. De ezután jött egy megérzésem. Mit veszíthetek? Így hát ráírtam messengeren, és rögtön meg is nézte az üzenetemet. Korábban még soha nem beszélgettünk, észre sem vett, pedig egy évfolyamba járunk. Jelzett a telefonom. Rögtön felkaptam, és örömbömben sikítani kezdtem. Ez volt a válasz: Tiéd a jegy. Erre rögvest vissza is írtam: Igazából én még soha nem voltam fesztiválon, és nincs is kivel mennem, esetleg mehetnének együtt? Ettől a választól tartottam a legjobban. Tudtam, hogy barátnője van. Egy igazi 21. századi plázacica. Méteres műköröm, tonna smink, ciklámen csíkos szőke paróka, de több tudása van egy kancsal csirkének, mint neki. Mellette én labdába se

rúghatok. Nem, nincsenek felfújni lufi melleim, se parókám, de van tudásom. Csak ennyit írt: Találkozunk bent az öreg tölgyfánál.

Elérkezett a nap, számomra a legforróbb. A vörös conversem mellé egy egyszerű sortot és egy spagettipántos vörös pólót húztam fel. A hajamat kiengedve hagytam, hisz a hullámos haj igen nehezen kezelhető. Így érkeztem, és leültem a tölgyhöz. Már ott volt, egyedül ült. Közvetlenül mellette foglaltam helyet. Egy kurta köszönésfélét motyogott, de arra sem méltatott, hogy rám nézzen. Valakivel chetelt. Ha meglenne a barátnője, Lia, akkor vele jött volna ide. Talán elhagyta? Akkor itt az én esélyem. A fiú illata mámorító volt. Arra készítetted, hogy közelebb hajoljak és megcsókoljam. Ahogy ajkunk összeforrt, a zene dübörgésén túlról egy nyájas köszönést hallottunk. Az a fruska állt előttünk. Megszégyenülve, Tamás karjából kigabalyodva elrohantam, csak el innen. Az első italt pultnál álltam meg. Két durva kotyvalék után megkerestem a legtávolibb és legnyugisabb helyet. Sajnos, már ott volt egy kaszás jelmezbe öltözött alak. Ebben a pillanatban ez érdekelt a legkevésbé. Mellé ültem, éreztem az ital hatását, és kiöntöttem a szívemet. Elmeséltem az egész szar szituációt. Hogy életem legcsodálatosabb pillanatát az a kurva szakította meg, és hogy az a rohadt Tamás akkor miért engedte. Én nem

vagyok ilyen, soha nem is voltam. Nem tudom, miért tettem, amit tettem. A pasi csak csendesen bóloggott. Végül, hogy a csendet megtörjem, poénból mondtam neki, hogy elmehetne vérbeli kaszásnak. Majd tovább fokoztam, és megkérdeztem, hogy hogyan választja ki a pácienseit. Mély hangon megszólalt:

– Nem tudom, hogy ezt elmondhatom-e neked, de van egy alkalmazásom rá.

– Hah, ezen egy kicsit meglepődtem. Gondolom akkor a halál fajtaját is így találod ki.

– Nem. Nem is mindig én döntöm el, de ha igen, akkor amihez éppen kedvem van. Néha úgy érzem magam, mintha moziban lennék.

Kuncogok, és így szólalok meg:

– Nem szeretnél családot?

– De, csak még nem volt egyetlen meccsem sem Tinderen, a Facebook-ról meg ne is beszéljünk.

– Ez igazán meglepő. Hisz ki ne szeretne a kaszással randizni?

Itt már kitört belőlem a röhögés.

– Nem érzed rosszul magad az emberek kaszálásánál?

– Nem, mert kutyapárti vagyok.

– Hát, erre nem tudok mit mondani, uram. Folytatnám az interjút, ha nem bánja. Szóval, maga hogyan hal meg?

– Vagy megvárom, hogy az utódom öljön meg, vagy egy önjáró kamionban utazó disznónak kell elgázolnia. Én inkább a második opcióra lennék kíváncsi, bár a járgány próbatesztjét egy a radarra irányított apró kis pillangóval sikerült leállítanom.

– Ekkor csörögni kezdett a telefonja. Mikor letette, így szólt:

– Sajnos el kell mennem, munkaügyben.

Felállt, és a zene irányába indult. Utánakiáltottam, és megkérdeztem, hogyan találom meg instán? Erre egy névjegykártyát adott nekem, amire ez a név volt ráírva: *Mr. Halál, alias Kaszás*. Elindulva a színpad felé, jobban szemügyre vettem a kártyát, amit jó poénnak tartottam. Elhalkult a zene, síri csend fogadott. Megláttam, hogy a halál viszi Tamást. Lesokkoltam. Utólag netes pletykákból hallottam, hogy állítólag túladagolta magát, egy másik verzió szerint valójában műkörémmel a szemébe kaptak.

Szerencsésnek mondhatom magam, mert aki a kaszással találkozik, az vele is megy el.

Mi meg azóta is neten, vagyis instán beszélünk. Így hát elmondhatom, hogy barátom a halál.

